

Gmina Oława

Plan Odnowy Miejscowości Gaj Oławski

Wrocław, grudzień 2012 r.

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Krótką charakterystyka Gminy	6
2.1.	Położenie	6
2.1.1.	Zagospodarowanie terenu	8
2.1.2.	Demografia	10
2.2.	Rys historyczny	12
2.2.1.	Powstanie gminy Oława	13
2.3.	Środowisko	15
2.3.1.	Gleby	15
2.3.2.	Wody	16
2.3.3.	Klimat	17
2.3.4.	Szata roślinna	17
2.3.5.	Surowce mineralne	18
2.4.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	18
2.4.1.	Transport i komunikacja	18
2.4.2.	Komunikacja drogowa	18
2.4.3.	Komunikacja kolejowa	18
2.4.4.	Komunikacja autobusowa	19
2.4.5.	Komunikacja lotnicza	19
2.4.6.	Sieć wodociągowa	19
2.4.7.	Sieć kanalizacyjna	20
2.4.8.	Sieć gazowa	20
2.4.9.	Źródła energii	21
2.4.10.	Gospodarka odpadami	22
2.5.	Sfera społeczna	23
2.5.1.	Oświata	23
2.5.2.	Zdrowie	24
2.5.3.	Kultura i sport	24
2.6.	Gospodarka i rolnictwo	26
2.6.1.	Gospodarka	26
2.6.2.	Główni pracodawcy	28
2.6.3.	Bezrobocie	29

2.6.4.	Rolnictwo	30
3.	Inwentaryzacja zasobów wsi Gaj Oławski	31
3.1.	Położenie	31
3.1.1.	Rys historyczny	32
3.2.	Środowisko	32
3.2.1.	Klimat	32
3.3.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	33
3.3.1.	Transport i komunikacja	33
3.3.2.	Telekomunikacja	33
3.3.3.	Ciepłownictwo i gazownictwo	33
3.3.4.	Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja	34
3.3.5.	Energetyka	34
3.4.	Infrastruktura społeczna	36
3.4.1.	Oświata	36
3.4.2.	Zdrowie	36
3.4.3.	Rekreacja i sport	36
3.4.4.	Kultura i dziedzictwo kulturowe	37
3.5.	Gospodarka	38
3.5.1.	Podmioty gospodarcze i bezrobocie	39
3.5.2.	Turystyka	39
4.	Analiza SWOT	40
4.1.	Mocne i słabe strony miejscowości	40
4.2.	Szanse i zagrożenia	41
4.3.	Zidentyfikowane problemy	42
5.1.	Wizja i cele strategiczne	44
5.2.	Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych	48
6.	Planowane przedsięwzięcia	50
6.1.	Plan działań inwestycyjnych na lata 2013-2020	50
7.	Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Wsi	55
8.	Wykaz tabel i rysunków	57

1. Wstęp

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Gaj Oławski jest dokumentem strategicznym sołectwa i stanowi podstawę jego rozwoju. Plan Odnowy jest także dokumentem planistycznym, przedstawiającym zakres potrzeb oraz zamiarów inwestycyjnych miejscowości w latach 2013 - 2020.

Celem opracowania jest stworzenie podstaw dla odnowy wsi i jej rozwoju, rozumianych jako poprawa warunków życia i pracy mieszkańców wsi. Ma ono posłużyć przy aplikowaniu o środki pomocowe dla sołectwa w ramach Programu Rozwojów Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, oraz środkach przeznaczonych na ten cel w obecnej, kończącej się już perspektywie finansowej, jak również o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Dolny Śląsk. Dokument składa się z 9 części. Część pierwszą stanowi niniejszy wstęp. W części drugiej zamieszczona jest krótka charakterystyka całej gminy Oława. Kolejna część to charakterystyka miejscowości, a następna to inwentaryzacja zasobów miejscowości Gaj Oławski. W kolejnych częściach Planu przedstawione zostały:

- analiza mocnych i słabych stron miejscowości wraz z szansami i zagrożeniami, płynącymi z otoczenia,
- wizja, misja, cele strategiczne i kierunki rozwoju gminy,
- potrzeby i priorytety inwestycyjne na lata 2013 - 2020,

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski są spójne z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym oraz regionalnym, w tym z Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020, a także dokumentami powiatowymi oraz gminnymi: Strategią Rozwoju Powiatu Oławskiego na lata 2006 – 2015, Strategią Rozwoju Gminy Oława na lata 2000 – 2015 oraz Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Oława na lata 2004 – 2006 z projekcją na lata 2007 – 2013.

Podstawą utworzenia niniejszego dokumentu jest świadomość mieszkańców miejscowości na temat problemów społeczno-gospodarczych dotyczących wieś, wynikających z jej wielkości oraz położenia, jak również potencjału zasobów ludzkich i naturalnych okolic Gaju Oławskiego. Potrzeby mieszkańców, z których wynika niniejszy dokument, koncentrują się na stosunkowo

prostyh przedsięwzięciach, których realizacja zapewni podniesienie standardu życia lokalnej społeczności.

Plan Odnowy został opracowany na podstawie dwóch głównych elementów; z jednej strony są to dane statystyczne dotyczące sfery demograficznej, społecznej, gospodarczej oraz infrastrukturalnej – na poziomie gminy oraz samej miejscowości Gaj Oławski z drugiej strony – informacje uzyskane podczas konsultacji społecznych, w tym podczas spotkań z mieszkańcami, lokalnymi liderami oraz Sołtysem i Radą Sołecką, a także z pracownikami Urzędu Gminy Oława. Na tej podstawie wyznaczone zostały (pożądane i uzasadnione z punktu widzenia lokalnej gospodarki i społeczności) kierunki rozwoju miejscowości.

Również na tej podstawie wypracowano analizę SWOT, która przedstawia silne i słabe strony miejscowości Gaj Oławski, a także szanse i zagrożenia płynące z zewnątrz. Jednocześnie mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania inwestycji niezbędnych do realizacji na terenie swojej miejscowości, wskazali również hierarchię ich ważności.

Plan Odnowy Miejscowości Gaj Oławski powstał przy udziale mieszkańców miejscowości i przy wyżej wskazanych narzędziach. Będzie on obowiązywać do roku 2020.

Przewiduje się, iż Plan ten może być zmieniany bądź uaktualniany w okresie jego obowiązywania w odpowiedzi na zmiany dokonujące się w bardzo dynamicznym otoczeniu gospodarczo-społecznym miejscowości.

2. Krótka charakterystyka Gminy

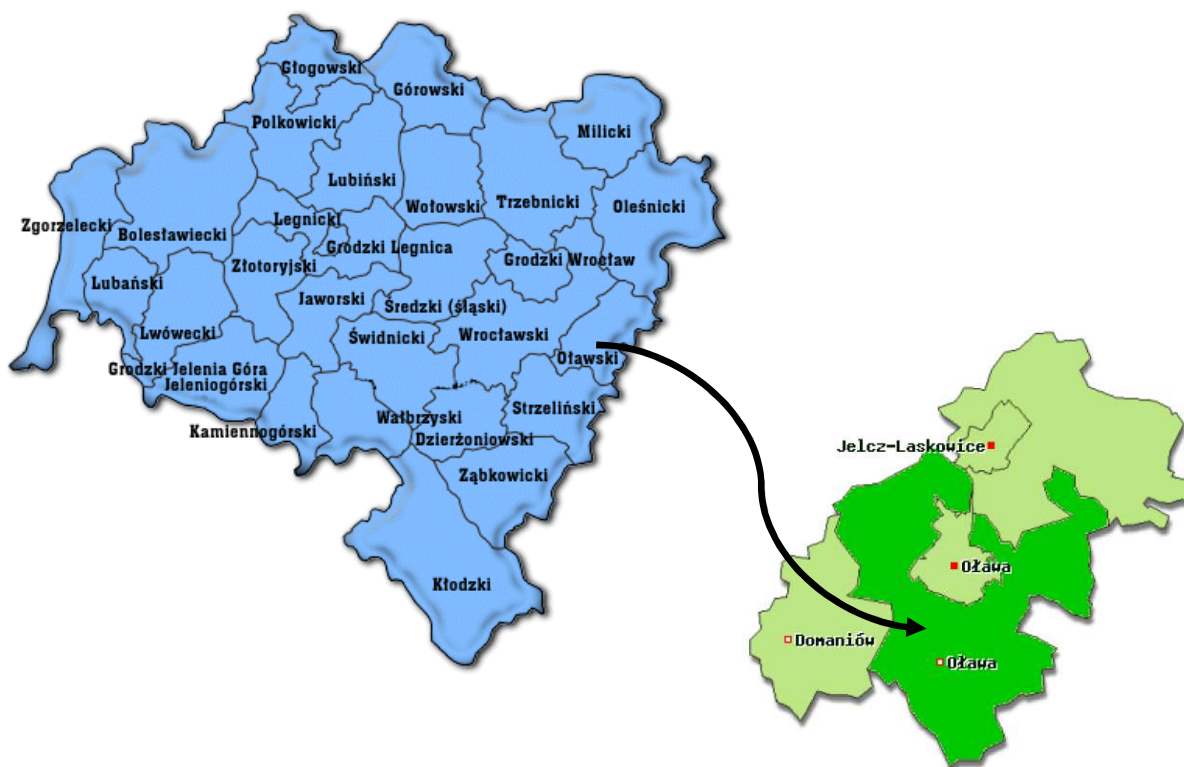
2.1. Położenie

Gmina Oława - gmina wiejska jest położona we wschodniej części województwa dolnośląskiego. Siedziba gminy to Oława. Gmina leży 16 km na południowy wschód od Wrocławia, wokół miasta Oława, nad rzekami Odłą i Oławą. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 94 i linia kolejowa, a przez południowy skraj autostrada A-4.

Gmina graniczy od strony północnej z gminą Jelcz-Laskowice oraz Czernica, od strony zachodniej z gminą Siechnice i Domaniów, od południowej z gminą Wiązów, a od wschodniej z Gminą Skarbimierz (województwo opolskie).

W centralnej części obszaru położone jest wydzielone miasto Oława. Na terenie gminy znajdują się 33 wsie.

Rys. 1. Położenie gmina wiejskiej Oława w województwie dolnośląskim i powiecie oławskim.

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Oława na lata 2004-2006 z projekcją na lata 2007-2013

Rys. 2. Mapa Gminy Oława.

Źródło: Urząd Gminy Oława

Wszystkie 33 wsie gminy są bardzo dobrze skomunikowane z Oławą, Wrocławiem, Opolem

i Strzelinem. Powierzchnia szlaków komunikacji samochodowej wynosi ok. 908 ha. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 94 (Krzywa - Chojnów - Legnica - Prochowice - Wrocław - Brzeg - Opole - Strzelce Opolskie - Pyskowice - Bytom - Sosnowiec - Olkusz - Kraków - Balice), nr 39 (Łagiewniki - Strzelin - Brzeg - Namysłów), drogi wojewódzkie: nr 396 (Bierutów - Oława - Strzelin), nr 455 (Wrocław - Jelcz - Oława), nr 452 (Oława - Biskupice - Bierutów), nr 456 (Wrocław - Oława - Brzeg nr 346 (Środa Śląska – Kąty Wrocławskie - Godzikowice - Oława). Przez południowy skraj gminy przebiega autostrada A-4; w odległości 8 km od granic gminy Oława, na obszarze gminy Domaniów, znajduje się węzeł autostradowy.

Powierzchnia Gminy wynosi 235 km² (23 467 ha). Gminę zamieszkuje 14 366 osób, w tym 7 285 kobiet. Na 1 km² przypada 61 osób, a na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety. (dane GUS za rok 2010, www.gov.stat.pl).

2.1.1. Zagospodarowanie terenu

Użytki rolne w gospodarstwach rolnych na terenie Gminy Oława zajmują 14 394 ha, co stanowi 61,34% całkowitej powierzchni Gminy. Powierzchnia lasów na terenie Gminy wynosi 4 839 (ha), pozostałe grunty i nieużytki mają powierzchnie 2 865 (ha).

Poniższa tabela przedstawia strukturę wykorzystania użytków rolnych.

Tabela 1. Struktura wykorzystania użytków rolnych w Gminie Oława

Grunty	Obszar [ha]	Udział [%]
Grunty orne	14,394	91,72
Łąki	838	5,34
Użytki zielone	462	2,94
RAZEM	15,694	100,0

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS

Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- Bystrzyca – dotyczy terenu górniczego kopalni kruszywa naturalnego „Bystrzyca

Oławska”,

- Gaj Oławski – dotyczy terenów będących częścią działek: 89/2, 89/3dr, 89/8, 89/10, 89/11, 89/12, z przyległymi drogami i ciekami wodnymi,
- Godzikowice – dotyczy terenów będących częścią działek: 505/6dr, 566w, 533dr, 530/3dr, 472/10, 472/5, 513dr, 514dr, 515dr, 507dr, 500/2, 434, 535dr, 201, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213/1, 213/2, 214, 215, 216, 217, 534dr, 537dr, 227/5, 227/6, 227/7,
- Jankowice Małe - dotyczy terenów będących częścią działek: 74, 75, 76, 77 i 80,
- Marcinkowice – działki nr: 166/3 i 166/7, 230/86 wraz z przyległymi drogami,
- Niemil – działka nr 17 wraz z przyległą drogą,
- Siedlce – działka nr 283/1
- Sobocisko – działka nr 8,
- Ścinawa Polska – działki nr: 26/1, 26/2 wraz z przyległymi drogami,
- Zabardowice – obszar objęty działkami nr: 11, 41/3, 41/4, 41/5, 41/6, 41/7, 41/8, 41/9, 41/10, 41/11, 44/2, 44/3, 114dr, 99/2dr,
- Stanowice,
- Lizawice,
- Gać,
- Jaczkowice,
- Jankowice.

W ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gmina Oława tworzy plany dotyczące niżej wymienionych grup sołectw:

- Bystrzyca, Stary Górnik, Stary Otok, Janików,
- Ścinawa Polska, Ścinawa, Godzikowice, Gać, Psary, Maszków, Chwalibożyce, Jankowice Małe, Owczary, Oleśnica Mała, Niemil, Osiek, Jaczkowice, Godzikowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice,
- Marcinkowice, Stanowice, Jankowice, Lizawice, Sobocisko, Zabardowice, Gaj Oławski, Miłonów, Marszowice,
- Siedlce, Zakrzów.

W przygotowaniu są kolejne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

2.1.2. Demografia

Według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na dzień 31 grudnia 2011 r. Gminę Oława zamieszkiwało 14 851 osób. Na jeden kilometr kwadratowy średnio przypadały 63 osoby. W 2011 r. przyrost naturalny na terenie Oławy miał wartość ujemną i wynosił - 1,2‰. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 65,17% ludności ogółem w Gminie. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 20,78%, a osób w wieku poprodukcyjnym 13,88%, co świadczy o w miarę wyrównanym układzie w obszarze wieku mieszkańców (z lekką przewagą osób młodych). Zdecydowanie dominuje udział osób wieku produkcyjnym, co jest sytuacją korzystną. Ponadto w latach 2004-2011 można zaobserwować odsetek ludności w wieku produkcyjnym na stałym poziomie, co też jest zjawiskiem pozytywnym w kontekście rozwoju rynku pracy. Niekorzystny natomiast jest wzrost odpływu migracyjnego wśród osób młodych, co w perspektywie czasowej może powodować systematyczne starzenia się ludności w Gminie.

Tabela 2. Dane demograficzne dla Gminy Oława w latach 2004 – 2011

Wyszczególnienie		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba ludności ogółem (wg faktycznego zamieszkania)		13224	13388	13522	13692	13875	14076	14330	14851
Liczba kobiet		6706	6790	6886	6995	7087	7164	7268	7505
Urodzenia żywe		141	141	154	148	152	166	164	131
Zgony ogółem		159	115	106	123	136	118	127	143
Przyrost naturalny		-18	26	48	25	16	48	37	-12
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	os.	3130	3095	3021	2997	2975	2942	2978	3112
	%	23,67%	23,12%	22,34%	21,89%	21,44%	20,90%	20,78%	20,78%
Ludność w wieku produkcyjnym	os.	8234	8435	8617	8796	8982	9176	9340	9678
	%	62,27%	63,00%	63,73%	64,24%	64,74%	65,19%	65,18%	65,17%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	os.	1860	1858	1884	1899	1918	1958	2012	2061
	%	14,07%	13,88%	13,93%	13,87%	13,82%	13,91%	14,04%	13,88%

Źródło: opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Szacuje się, że na przełomie najbliższych 20 lat nastąpi spadek liczby ludności powiatu Oławskiego o ponad 5 tys. Niewątpliwie przyczyną tego spadku może być ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji.

Tabela 3. Prognoza liczby mieszkańców w powiecie oławskim w kolejnych latach (w tys.)

	2015	2020	2025	2030	2035
Powiat oławski	71,8	71,4	70,7	69,4	67,7

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Saldo migracji w Gminie w roku 2011 wynosiło 153. Oznacza to, że nieznacznie więcej osób przyjeżdża do Gminy na pobyt stały niż z niej wyjeżdża.

Tabela 4. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2011 r.

	Napływ			Odpływ			Saldo migracji
	Ogółem	W tym		Ogółem	W tym		Ogółem
		Z miast	Z zagranicy		Do miast	Za granicę	
Woj. dolnośląskie	37275	23808	1660	36204	19075	2148	1071
Powiat oławski	1391	879	63	1033	492	68	358
Gmina Oława	369	307	8	216	153	5	153

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

W gronie osób przybywających do Gminy znaczną większość stanowią osoby z miasta, rzadziej z zagranicy. Ta sama tendencja utrzymuje się w przypadku odpływu z Gminy – więcej osób wyjeżdża do miasta niż za granicę.

Wśród osób osiedlających się w Gminie Oława przeważają osoby z miast – stanowią one 83,19% wszystkich przyjeżdżających oraz z zagranicy – 2,16%.

Tabela 5. Zestawienie danych o Gminie Oława w 2011 r. (stan na 31.12.2011)

Ruch naturalny	Małżeństwa			Urodzenia żywe			Zgony		
	78			131			143		
Struktura wiekowa mieszkańców	0-4	5-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 i <
	853	1 704	946	2 368	2 375	1 995	2 134	838	1638

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Z powyższego zestawienia wynika, że wskaźniki dotyczące urodzeń oraz liczby najmłodszych dzieci są odpowiednio wysokie – liczba urodzeń w 2011 r. wynosiła 131 dzieci, a liczba dzieci w wieku 0-4 lat wynosi 853.

2.2. Rys historyczny

Gmina Oława poszczycić się może bardzo długą historią, gdyż już we wczesnym średniowieczu pojawiają się pierwsze wzmianki o miejscowościach położonych na terenie gminy. Najstarszy dokument z 1149 r. wymienia Sobocisko wśród dóbr nadanych przez Piotra Włostowica klasztorom we Wrocławiu. W 1155 r. w bulli papieskiej Hadriana V wymieniono Osiek jako osadę w kasztelani ryczyńskiej. Z 1189 r. pochodzi pierwsza wzmianka o Oleśnicy Małej. Następne dokumenty pochodzą z późnego średniowiecza. Kolejno pojawiają się: Stanowice (1251), Miłonów (1253), Marszowice (1266), Niemil (1267), Godzikowice, Jaczkowice i Ścinawa (1288), Marcinkowice i Ścinawa Polska (1291), Owczary i Chwalibożyce (1294), Gać i Gaj Oławski (1298), Psary (1303), Lizawice (1342), Zabardowice (1350), Godzinowice (1358), Siecieborowice (1361), Zakrzów (1365). Z dokumentów tych wynikają nadania dla kościołów i klasztorów oraz zmiany właścicieli.

W 1163 r. tereny ziemi oławskiej otrzymał Bolesław Wysoki, najstarszy syn Władysława Wygnańca. Do 1311 r. należały one do księstwa wrocławskiego, a następnie legnicko-brzeskiego. Od 1329 aż do 1526 r. znajdowały się pod panowaniem czeskim. Po śmierci króla Czech i Węgier Ludwika w bitwie pod Mohaczem w 1526 r. ziemia oławska wraz ze Śląskiem przechodzi pod panowanie austriackich Habsburgów. Na skutek reformacji i edyktu księcia Fryderyka II w 1534 r. pod oławskie kościoły przejęli protestanci. Przełomowe wydarzenia w życiu ludności zamieszkującej okolice Oławy nastąpiły podczas wojny trzydziestoletniej (1618-48), kiedy to wiele

Wsi stało się miejscem przemarszów wrogich armii, kwaterunków wojsk, rozbojów i rabunków, a przede wszystkim wysokich podatków i kontrybucji. Wskutek zniszczeń i epidemii kwitnące dotąd miejscowości doprowadzone zostały na skraj ubóstwa i upadku. Sytuacja odwróciła się, gdy w latach 1691-1734 Oławę wraz z okolicznymi wsiami otrzymał polski królewicz i syn zwycięzcy spod Wiednia – Jakub Sobieski. Lata jego panowania na ziemi oławskiej to bezsprzecznie „złote czasy” rozwoju. Po opuszczeniu Oławy przez Sobieskiego i wkroczeniu na Śląsk w 1740 r. Fryderyka II sytuacja ludności posługującej się językiem polskim zaczęła stopniowo pogarszać się na korzyść żywiołu niemieckiego. Poprzez germanizację, kolonizację, represje oraz wywierane naciski przez Kościół i szkołę, władze pruskie wymuszały na rodzimej ludności polskiej, by zerwała z mową przodków, rodowodem i tradycją. Poczynania te nie od razu przyniosły zamierzony skutek. Wiadomo, iż w 1790 r. ewangelickie kazania po polsku odbywały się m.in. w Siedlcach, Godzikowicach, Gaju Oławskim i Marszowicach. Trwający po wojnach śląskich pokój zakłócony został w czasie kampanii napoleońskiej na początku XIX w., kiedy przez teren gminy przechodziły oddziały wojsk francuskich i sprzymierzonych. Przemarszom wojsk towarzyszyły kontrybucje i uciążliwe kwaterunki. Intensywny rozwój gospodarczy następuje dopiero w 2 połowie XIX i na początku XX wieku. Przełomowym momentem było uruchomienie w 1842 r. pierwszej na Śląsku linii kolejowej łączącej Wrocław z Oławą oraz powstanie w 1910 r. kolejki wąskotorowej na trasie Oława – Jaczkowice – Marszowice – Boreczek. Pomyślny rozwój przerwany został przez wybuch I wojny światowej. Do dziś przetrwały pomniki upamiętniające poległych żołnierzy w Owczarach i Oleśnicy Małej. Ofiarą II wojny światowej i nieludzkiego systemu był m.in. Peter Yorck von Wartenburg z Oleśnicy Małej. Za opozycyjną działalność w tzw. Kręgu z Krzyżowej i współudział w nieudanym zamachu na Hitlera w Wilczym Szańcu koło Kętrzyna, skazany został w 1944 roku na karę śmierci.

Na przełomie stycznia i lutego 1945 r. pod oławskie wsie zdobyte zostały przez oddziały radzieckie I Frontu Ukraińskiego, dowodzonego przez marszałka Iwana Koniewa. W drugiej połowie 1945 r. na mocy postanowień w Jałcie i Poczdamie zaczęli napływać nowi osadnicy, głównie z dawnych kresów wschodnich Rzeczypospolitej. Dla ziemi oławskiej rozpoczęły się ponownie polskie dzieje.

2.2.1. Powstanie gminy Oława

W 1973 r. w wyniku reformy administracji i połączenia dotychczasowych gromad

powstała gmina Oława. Inauguracyjna sesja nowo powołanej Gminnej Rady Narodowej w Oławie odbyła się 4 stycznia 1973 r. Cztery dni wcześniej, zgodnie z uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu, rozpoczęła swoje istnienie Gmina Oława. W jej skład weszły, w całości lub w części, dotychczasowe Gromadzkie Rady Narodowe w Bystrzycy Oławskiej, Częstocicach, Godzikowicach, Godzinowicach, Marcinkowicach i Wierzbnie. W nowej gminie znalazły się 33 wsie sołeckie. Pierwsza rada liczyła aż 94 osoby, dotychczasowych radnych z poszczególnych gromad. Inauguracyjną sesję, odbywającą się w Sali Rycerskiej oławskiego zamku, wówczas siedziby Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, otwierał radny-senior Mieczysław Brożek z GRN Bystrzycy. A na pierwszego przewodniczącego Gminnej Rady Narodowej wybrano Stanisława Drozdowskiego – byłego przewodniczącego rady gromadzkiej w Bystrzycy. W skład prezydium weszli jeszcze: Zygmunt Wiśniewski – zastępca przewodniczącego oraz przewodniczący komisji: finansów – Tadeusz Czapka, rolnictwa – Bronisław Terlecki, oświaty – Irena Gólska, ładu i porządku publicznego – Stanisław Chechelski.

Terenowym organem administracji państwowej był Naczelnik Gminy. Pierwszym Naczelnikiem oławskiej gminy został Zygmunt Twardowski, dotychczasowy przewodniczący gromady Oława. To na bazie tej właśnie rady stworzono pierwszy 12-osobowy korpus urzędników gminy pracujący pod kierownictwem sekretarza Mieczysława Łukomskiego. Siedzibą nowej gminy stał się budynek gromady Oława przy ówczesnym placu Jedności Narodowej 28 (marsz. Józefa Piłsudskiego). Administracja gminna dzieliła powierzchnię obiektu z prywatnymi lokatorami zamieszkującymi w nim, co było kłopotliwe dla obu stron. Dopiero po ponad 30 latach – w roku 2005 – została jego właścicielem.

Pierwszy budżet nowej gminy na 1973 rok wyniósł 10 mln. 800 tys. zł, z czego na oświatę przeznaczono 60%. Pozostałe pieniądze wydatkowano na drogi, oświetlenie ulic, opiekę społeczną, kulturę, zdrowie, rolnictwo i administrację samorządową. Do dyspozycji gminy były środki specjalne, liczące ponad 3 mln. zł. i przeznaczone na utrzymanie Zespołu Usług Remontowo-Budowlanych oraz przedszkola gminnego. Z Funduszu Gminnego w wysokości 1.400 tys. zł finansowano niezbędne remonty i inwestycje. Podstawowym zadaniem pierwszego samorządu i władz wykonawczych było scalenie dotychczasowych gromad w jeden organizm społeczno-gospodarczy, wyrównanie dysproporcji w rozwoju poszczególnych gromad, rozpoczęcie rozwiązywania problemów z nowej perspektywy. To integracyjne zadanie realizowali kolejni Naczelnicy Gminy: Mieczysław Dobrowolski, Stanisław Kosiński – w latach siedemdziesiątych i Stanisław Kałuża – w latach osiemdziesiątych (ostatni Naczelnik i pierwszy Wójt Gminy). Wspierała ich Rada, którą kierowali wówczas: Bronisław Marcyzyszyn, Franciszek Hołyński,

Henryk Piotrowski.

Gmina miała wówczas charakter typowo rolniczy, choć w znacznej mierze właściciele małych gospodarstw stanowili tzw. grupę chłoporobotników. W tym czasie dokonano scalenia gruntów, stworzono warunki powstawania gospodarstw specjalistycznych, udzielano pomocy rolnikom w modernizacji ich gospodarstw. Obok sektora indywidualnego funkcjonowały gospodarstwa państwowe i spółdzielcze. Władze gminy poprawiły bazę oświaty i kultury. GS rozbudował sieć placówek handlowych, a SKR poprzez kółka rolnicze zmechanizował wieś i roboty polowe.

Nowych impulsów nabrało codzienne życie wsi. Zaktywizowały się działające w poszczególnych miejscowościach organizacje społeczne: koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, ludowe zespoły sportowe i inne formalne oraz nieformalne grupy skupiające mieszkańców. Wzrósł poziom kształcenia dzieci i młodzieży, zmodernizowano szkoły, wprowadzano zajęcia pozaszkolne, rozwinął się sport szkolny organizowany przez Szkolne Zespoły Sportowe.

2.3. Środowisko

2.3.1. Gleby

Na obszarze gminy przeważają grunty orne klas II, III i IV, stanowiące ponad 90% areалу. W południowej części gminy występują głównie gleby pszenne, które zajmują ok. 65% powierzchni oraz gleby żytnie (ok. 30%) dominujące na północy. Pozostałe 5% stanowią gleby zbożowo - pastewne, podmokłe i nadmiernie uwilgotnione, rozproszone na obszarze gminy. Pod względem genetyczno - litologicznym przeważają gleby płowe, brunatne oraz średnie i ciężkie mady, występujące w dolinach oraz pradolinach rzek. Znajdują się tu również niewielkie ilości bardzo żyznych czarnych ziem wrocławskich.

W zasięgu Równiny Kąckiej, tj. w zachodniej części gminy, największy udział mają czarnoziemy (czarnoziemy wrocławskie) wykształcone na glinach pylastych, a miejscami gleby brunatne właściwe. Na wschód od doliny Oławy (w zasięgu równiny) zdecydowanie dominują kompleksy produkcyjne gleb pszennych dobrych z niewielkim udziałem żytniego bardzo dobrego i pszenno-wadliwego. Na wschód od doliny rzeki Oławy przeważa natomiast kompleks pszenno-wadliwy z dość dużym udziałem żytniego bardzo dobrego, a także żytniego dobrego i stosunkowo

niewielkim udziałem pszenneego dobrego. W dolinie Oławy przeważają użytki zielone średnie, a w Pradolinie Wrocławskiej występują także użytki zielone bardzo dobre i dobre. W tym drugim regionie, na północ od miasta Oława (i w większości w jego granicach administracyjnych) występuje rozległy płat gleb pszennych dobrych. Użytkowane rolniczo rozłogi wsi Bystrzyca i Janików, tworzące obręb Bystrzyca, położone są natomiast w zasięgu gleb kompleksu żytniego bardzo słabego. Jest to jedyne miejsce występowania tych mało korzystnych dla produkcji rolniczej gleb w skali całej gminy.

2.3.2. Wody

Gmina wiejska Oława należy do zlewni rzeki Oławy. Jedynie jej północno-wschodnia część, odcięta korytem rzeki Odry, należy do zlewni Smortawy. Sieć wód powierzchniowych gminy jest gęsta i bogata, w szczególności w zasięgu pradoliny i doliny Oławy. Największe ciek, to rzeka Odra (21,6-kilometrowy odcinek w granicach gminy) i Oława (18,5-kilometrowy odcinek w granicach gminy). Rzeka Odra płynie tu po szerokim terasie zalewowym (holoceniowym) tworząc łagodne łuki. Łączna powierzchnia wód płynących wynosi ok. 170 ha. Przez długi okres czasu Odra nie była objęta większymi pracami regulacyjnymi, wskutek czego charakteryzuje się malowniczymi krajobrazami.

Tereny pomiędzy Odrą, Oławą i Smortawą mają wysoki poziom wód gruntowych. Na obszarze gminy nie występują większe niedobory wód powierzchniowych. Rosnącym problemem jest zwiększający się poziom ich zanieczyszczenia - rzeka Odra na prawie 90% swojej długości nie odpowiada normom czystości wód.

Oprócz koryt głównych cieków - Odry i Oławy - występuje tam gęsta sieć cieków drobniejszych, kanałów i rowów melioracyjnych oraz licznych starorzeczy. Względnie bogata jest też sieć hydrograficzna w obrębie równin, w szczególności na Równinie Grodkowskiej. Do najważniejszych cieków spływających z tych równin, tworzących miejscami dość szerokie doliny, należą: Zielona, Ciek Siedlecki, Ciek Zakrzowski, Kłósówka, Kuna, Lichawa, Otocznia, Bystrzycki, Miłoszowska Struga, Witówka, Kanał Katowicki, Kanał ulgi rz. Smortawy, Młynówka Bystrzycka i Młynówka Siecieborowicka, Gnojna, Pisarski Potok, Smortawa. Długość przedstawionych cieków wynosi 102,3 km. Wymienić też należy kanał przerzutowy Nysa Kłodzka – Oława. Wymienione główne ciek, dopełnia system kanałów i rowów melioracyjnych.

Melioracja objętych jest 6723 ha , w tym grunty zmeliorowane urządzeniami podziemnymi

(drenarka) 3562ha, co stanowi 53% gruntów zmeliorowanych.. W rejonie wsi Niemil znajduje się największy zespół stawów hodowlanych – 20 ha, powiązany z ciekim Gnojna.

2.3.3. Klimat

Gmina Oława należy do najcieplejszych rejonów w kraju, co wyraża się w szczególności łagodnymi zimami, krótkim okresem zimowym, długim natomiast okresem wegetacyjnym i lata termicznego oraz względnie wysokimi temperaturami miesięcy letnich. W regionie klimatycznym, do którego należy omawiana gmina, ścierają się wpływy kontynentalne i oceaniczne (z przewagą tych ostatnich) i zaznacza się też wpływ gór (sporadycznie docierają tu wiatry fenowe w półroczu zimowym)

Klimat Gminy Oława oraz związane z nim stany pogodowe, podobnie jak całego województwa dolnośląskiego, kształtowane są przez masy powietrza napływające głównie z Atlantyku, Skandynawii i północno-wschodniej Europy. Znacznie rzadziej napływają masy powietrza z Azorów i Morza Śródziemnego. Jest to klimat umiarkowany o cechach oceanicznych, który charakteryzuje się łagodnymi zimami i niezbyt upalnymi latami. W sumie na obszarze Gminy Oława występują korzystne warunki klimatyczne. Średnia temperatura roczna kształtuje się od 8 do 8,7°C. Okres wegetacyjny trwa tu od 220 do 227 dni. Suma opadów rocznych waha się w przedziale 500-600 mm, a ich maksimum przypada na okres od końca czerwca do sierpnia. Zima trwa przeciętnie od 64 do 72 dni. Rzadko utrzymują się mrozy trwające bez przerwy dwa tygodnie. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich.

2.3.4. Szata roślinna

W dolinie Odry znajdują się użytki rolne oraz lasy, będące pozostałością łągów i olsów sprzed regulacji rzek. Ich drzewostan składa się głównie z: dębu szypułkowego, jesionu wyniosłego, jaworu, lipy drobnolistnej, olszy czarnej, topoli białej i górskiej oraz różnych gatunków wierzb. Na terenach tych można też spotkać sosnę pospolitą oraz świerk zwyczajny. Wzdłuż brzegów rzek i zbiorników wodnych ciągną się pasy zarośli, głównie wierzbowych. Wzgórza kemowe, utworzone na głębszych podkładach piasków, porastają sztucznie wprowadzone

monokultury sosnowe. W runie lasów łągowych występują: śnieżyczka przebiśnieg, czosnek niedźwiedzi, szczyr trwały, konwalia majowa, kokorycz pusta, paprotnik pospolity. Na brzegach cieków spotyka się arcydzięgiel nadbrzeżny, okrzężnicę bagienną, rutewkę żółtą, żywokost lekarski. Tereny starorzeczy obfitują w trzinę pospolitą, pałkę szerokolistną i grązel żółty.

2.3.5. Surowce mineralne

W obrębie Marcinkowic, Siedlec oraz Bystrzycy Oławskiej zalegają złoża kruszywa naturalnego. W Bystrzycy Oławskiej prowadzona jest eksploatacja piasku.

2.4. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

2.4.1. Transport i komunikacja

Wszystkie 33 wsie wchodzące w skład Gminy Oława mają dogodne połączenie drogowe i kolejowe z sąsiednimi miastami: Oławą, Wrocławiem, Opolem i Strzelinem.

2.4.2. Komunikacja drogowa

Gmina posiada dobrze rozwinięty system drogowy. Przez terytorium Gminy przechodzą:

- a) dwie drogi krajowe: nr 94 Krzywa-Kraków, oraz nr 39,
- b) droga międzynarodowa: autostrada - A4 Berlin-Drezno-Wrocław-Kraków,
- c) dwie drogi wojewódzkie: nr. 455 i 396.

2.4.3. Komunikacja kolejowa

Gmina Oława połączona jest linią kolejową z Wrocławiem. Linia kolejowa łączy Opole Groszowice ze stacją Wrocław Brochów. Linia przebiega przez dwa województwa: dolnośląskie i opolskie, przez cztery powiaty: wrocławski, oławski, brzeski oraz opolski. Linia jest wykorzystywana przez pociągi towarowe i osobowe. Ponadto przez gminę przebiega linia kolejowa Wrocław - Kraków – Medyka.

2.4.4. Komunikacja autobusowa

Gmina posiada połączenia autobusowe zarówno wewnątrz gminy, z sąsiednimi gminami, jak i dalekobieżne z innymi województwami. Głównym ośrodkiem komunikacyjnym jest Oława, zaś najważniejszym połączeniem Oława-Wrocław.

Pozytywny wpływ na dostępność komunikacyjną Gminy ma bliskość Wrocławia (około 16 km), który jest głównym węzłem komunikacyjnym w województwie.

2.4.5. Komunikacja lotnicza

Najbliższe lotnisko międzynarodowe znajduje się we Wrocławiu, położone około 30 km od Gminy Oława.

2.4.6. Sieć wodociągowa

Gmina Oława posiada bardzo dobrze rozbudowaną sieć wodociągową. Długość rurociągów sieci wodociągowej na terenie gminy na 2010 r. wynosi ok. 180,1 km. Gmina jest zwodociągowana w około 99% (liczba przyłączy prowadzących do budynków – 3 042 szt. - obsługa większej o 28 szt. liczby budynków w stosunku do roku 2010), a odsetek ten z roku na rok coraz bardziej się zwiększa. W 2003 roku wykonane zostały wodociągi w miejscowościach Maszków i Godzikowice. Gminna sieć wodociągowa jest zaopatrywana z kilku gminnych ujęć wody. Ceny i jakość usług w gminie nie odbiegają od standardów województwa dolnośląskiego.

Tabela 6. Stan sieci wodociągowej na 2011 r.

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa [km]	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych [szt.]	Woda dostarczana gospodarstwom domowym [dam3]	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]
Województwo dolnośląskie	14 345,2	312 772	91 926,8	2 672 697
Powiat oławski	459,6	8 868	2 725,9	70 349
Gmina Oława	180,1	3 042	412	12 173

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

2.4.7. Sieć kanalizacyjna

Sieć kanalizacyjna w gminie Oława uległa znacznej rozbudowie w 2008 r. Do tego czasu w porównaniu do sieci wodociągowej, wyposażenie wsi i przysiółków gminy w kanalizację przedstawiała się dużo gorzej. Fakt ten obrazuje poniższa tabela zawierająca dane GUS, według której długość czynnej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się ponad dwukrotnie w ciągu zaledwie jednego roku. Znaczący wzrost odnotowano również w 2011 roku (zwiększenie liczby połączeń o ok. 60 % obejmującej dodatkowo zasięgiem ok 42% ludności). Oprócz długości sieci kanalizacyjnej, tabela obrazuje także ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych, a także ilość osób korzystających z sieci kanalizacyjnej i ilość odprowadzanych ścieków. Dane te obrazują znaczący rozwój gminy w tym obszarze, wynikający z przeprowadzonych w ostatnich latach inwestycji.

Tabela 7. Rozwój sieci kanalizacyjnej w gminie Oława w latach 2007 – 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	32,9	78,7	80	82,8	93,9
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	479	1 090	1 239	1 257	2014
ścieki odprowadzone [dam ³]	54,8	121,9	197,2	198	207
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]	2 473	4 373	4 813	4 944	6997

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Znaczna poprawa warunków socjalno-bytowych mieszkańców poszczególnych miejscowości oraz stanu środowiska wynika z zapisów w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych na lata 2008-2012, uwzględniających szereg działań służących poprawie stanu sieci kanalizacyjnej, a także racjonalizacji wprowadzania ścieków do sieci kanalizacji poprzez wykonanie monitorowania urządzeń kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków.

2.4.8. Sieć gazowa

Według danych GUS długość czynnej sieci gazowej ogółem wynosi 54 847 metrów, przy czym ogólna liczba czynnych połączeń do budynków wynosi 701 (wzrost o 6% w stosunku do roku

2010). Z sieci gazowej korzystają obecnie 2624 osoby w gminie. Na przestrzeni lat 2007-2011 widać wyraźny rozwój gminy w zakresie infrastruktury dostarczania gazu. Znacznym zmianom uległa zwłaszcza liczba ludności korzystającej z sieci (na przestrzeni analizowanego okresu dwukrotnie), co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Stan sieci gazowej na 2011 r.

	2007	2008	2009	2010	2011
długość czynnej sieci ogółem w m	50413	53074	53074	53333	54847
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieskalnych	464	530	606	659	701
ludność korzystająca z sieci gazowej	1354	1432	2251	2439	2624

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

2.4.9. Źródła energii

Wszystkie gospodarstwa domowe i podmioty gospodarcze Gminy Oława, korzystają z energii elektrycznej przesyłanej przez system sieciowy. Zasilanie systemu elektroenergetycznego Gminy odbywa się z Głównego Punktu Zasilania zlokalizowanego na terenie miasta Oława.

Przez obszar Gminy Oława przebiegają linie wysokiego napięcia relacji:

- Wrocław – Opole EE8/440 kV,
- Brzeg – Oława EE4/S-101,102/110 kV,
- Jelcz Laskowice – Oława EE6/S-106/110 kV,
- Siechnice – Oława EE3/C-125/40 kV.

Sieć energetyczna Gminy Oleśnica składa się z linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji transformatorowych (w większości należących do ZEW S.A., oraz ESV S.A.). Moc ta zaspakaja bieżące potrzeby gminy, natomiast nie jest jeszcze wystarczająca w stosunku do zamierzeń urbanistycznych gminy, zawartych w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

2.4.10. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy wiejskiej Oława, funkcjonuje nowoczesny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK), wybudowany przez Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi EKOGOK, do którego przystąpiły gminy powiatu Oławskiego (Oława miasto i Oława gmina wiejska) oraz gminy powiatu brzeskiego woj. opolskiego (Brzeg, Skarbimierz i Lubsza). W ZUOK unieszkodliwiane są odpady komunalne odbierane od populacji ok. 100 tys. ludności, obiekt przyjmuje odpady od sierpnia 1999 r. a od stycznia 2003 r. odpady przyjmowane do ZUOK poddawane są przeróbce mechanicznej na linii sortowniczej o maksymalnej przepustowości 60 tys. Mg odpadów. Ponadto na terenie powiatu, w Jelczu Brzezinkach-Dębinie znajduje się gminne składowisko odpadów komunalnych przewidziane dla Jelcza-Laskowic. Oszacowano, iż obecnie mieszkańcy powiatu wytwarzają ponad 27 tys. ton odpadów komunalnych w skali roku. Na Terenia Gminy Oława prowadzona jest także selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych.

Według danych z Planu Gospodarki Odpadami Powiatu Oławskiego z 2004 r., na terenie Gminy Oława – we wszystkich 33 miejscowościach - ustawione były zestawy pojemników do zbierania: szkła, tworzyw sztucznych i papieru. Łącznie na terenie gminy rozmieszczono 108 pojemników. Jeden pojemnik do selektywnej zbiórki przypadał średnio na 120 mieszkańców, a jeden zestaw 3 pojemników na ok. 360 mieszkańców.

W wyniku porozumienia 2 gmin powiatu oławskiego (miasta Oława i gminy wiejskiej Oława) oraz 3 gmin powiatu brzeskiego (miasto Brzeg, gmina Skarbimierz i gmina Lubsza) utworzony został Związek Gminny EKOGOK, z którego inicjatywy wybudowano, na terenie Gminy Oława, Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Gaci. W pierwszym etapie powstała kwatera składowiska o powierzchni 2,88 ha, a następnie stacja mechanicznej przeróbki odpadów o rocznej wydajności 36 tys. Mg z możliwością zwiększenia przepustowości do 60 tys. Mg odpadów przy 3 zmianowym systemie pracy. W ramach działalności ZUOK, odpady zbierane z terenu 5 gmin o łącznej populacji ok. 100 tys. podlegają odzyskowi i przeróbce mechanicznej przed składowaniem.

ZUOK w Gać gm. Oława jest nowoczesnym obiektem gospodarki odpadami, w którym odpady są odzyskiwane i poddane przeróbce mechanicznej przed unieszkodliwieniem na składowisku. Obiekt ten w WPGO został przewidziany jako Centrum Sortowania Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów (CSOiUO) dla ludności całego powiatu oławskiego, a więc również gmin, które nie wyraziły chęci przystąpienia inwestycji w trakcie budowy ZUOK. W ramach tego obiektu powinny powstawać kolejne instalacje przewidziane w CSOiU.

2.5. Sfera społeczna

2.5.1. Oświata

Na terenie gminy Oława działają następujące placówki szkolne, będące pod zarządem Gminy:

- 5 szkół podstawowych: w: Bystrzycy (przy zespole szkół), Chwalibożycach, Drzemlikowicach, Marcinkowicach i Osieku,
- Gimnazjum nr 3 w Oławie im. Polskich Noblistów,
- Publiczne Przedszkole w Bystrzycy Oławskiej.

Na obszarze jednostki samorządowej, oprócz szkół zarządzanych przez gminę, funkcjonują szkoły prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Oława: w Gaci i Ścinawie Polskiej. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Oława prowadzi także Publiczny Zespół Wychowania Przedszkolnego w Marcinkowicach oraz Niepubliczny Zespół Wychowania Przedszkolnego w Oleśnicy Małej i Chwalibożycach. Na terenie Gminy Oława znajduje się jeszcze Punkt Przedszkolny w Drzemlikowicach prowadzony przez Fundację Edukacji Przedszkolnej z Wrocławia oraz dwa niepubliczne przedszkola- Niepubliczne Przedszkole „Smyk” w Sobocisku prowadzone przez PPHU ARFIT Beata Woźniaczek oraz Niepubliczne Przedszkole „Kredka” w Stanowicach, którym zarządza Centrum Wczesnej Interwencji Beata Brzezińska.

W sale gimnastyczne wyposażone są placówki w Bystrzycy Oławskiej, Siedlcach, Osieku i Marcinkowicach. Pozostałe szkoły dysponują boiskami trawiastymi i gruntowymi do gier zespołowych. Budowa sali sportowej przy szkole podstawowej w Drzemlikowicach była realizowana z własnych środków, co było koniecznością wynikająca z planowanej reorganizacji sieci szkół. Szkoły w Bystrzycy Oławskiej, Marcinkowicach, Oławie posiadają pracownie komputerowe.

Od 1.09.2004 gminny gimbus oraz wynajęte autobusy dowożą do szkół 1011 dzieci. Ponadto młodzież ma możliwość kontynuowania nauki w szkołach ponad gimnazjalnych zlokalizowanych w Oławie. Podsumowując należy stwierdzić, że gmina Oława posiada w miarę dobrze wyposażone i funkcjonalne obiekty oświatowe na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, a centralne położenie Oławy umożliwia dalsze kształcenie się młodzieży. Młodym mieszkańcom gminy Oława, absolwentom szkół ponad gimnazjalnych i wyższych uczelni,

gotowym do podjęcia nowych wyzwań, należy stworzyć warunki zachęcające do pozostawiania terenu gminy.

2.5.2. Zdrowie

Mieszkańców gminy obsługują trzy Gminne Ośrodki Zdrowia (w ramach których funkcjonują przychodnie i poradnie o różnym profilu oraz dwa punkty lekarskie), dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Marcinkowicach i w Bystrzycy oraz jeden prywatny gabinet lekarza rodzinnego w Owczarach. W całej gminie działają tylko dwie apteki w Marcinkowicach i Bystrzycy. Dla ponad 13 tys. mieszkańców usługi medyczne świadczone są przez 6 lekarzy, w tym 2 stomatologów. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna sprawowana jest przez rejonową przychodnię zdrowia w Oławie. W zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej mieszkańcy gminy Oława objęci są opieką zdrowotną przez pełno profilowy Szpital w Oławie.

2.5.3. Kultura i sport

Na terenie gminy Oława działa Gminna Biblioteka Publiczna w Bystrzycy i jej sześć filii: w Gaci, w Godzikowicach, w Marcinkowicach, w Niemilu, w Osieku i w Owczarach . Biblioteki oferują czytelnikom księgozbiór dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W skład księgozbioru wchodzi literatura piękna i popularnonaukowa. Biblioteki posiadają również lektury szkolne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich. W czytelnich do dyspozycji czytelników są encyklopedie, słowniki, atlasy, leksykony, informatory, książki popularnonaukowe z różnych dziedzin wiedzy oraz czasopisma.

Na obszarze jednostki samorządowej istnieje ponad 20 świetlic wiejskich, które prowadzą działalność kulturalną o różnym zasięgu i ofercie. Największe z nich znajdują się w miejscowościach: Gać, Janików, Niemil, Osiek, Sobocisko, Ścinawa Polska, Bystrzyca, Godzikowice. Grupy artystyczne funkcjonują w miejscowościach: Marcinkowice - Gminny Zespół Pieśni i Tańca „Porębiok”, Niemil – Zespół Ludowy „Koniczynka”, Gać - Kabaret Ludowo Dziecięco - Młodzieżowy „Słomka”.

Tabela 9. Biblioteki publiczne w Gminie Oława

Wyszczególnienie	2011
biblioteki i filie	7
ludność na 1 placówkę biblioteczną	2122
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	4124,0

Źródło: opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Dzięki wielu lokalnym działaczom na obszarze Gminy bardzo dobrze rozwija się rekreacja poprzez sport, zwłaszcza ten uprawiany amatorsko: istnieje szereg klubów piłkarskich, a także inne sekcje sportowe, odbywają się cykliczne imprezy i zawody.

W Rezerwacie przyrody/Parku narodowym w Bystrzycy Oławskiej zlokalizowany jest ośrodek wypoczynkowo – sportowy z boiskiem wyposażonym w szatnię, boiskiem z bieżnią, boiskami do gier małych, placami zabaw. Obiekt sportowy w Marcinkowicach posiada boisko sportowe wraz z kortem tenisowym. Poniżej zamieszczono wykaz miejscowości na terenie gminy Oława, w których znajdują się boiska sportowe: W Ścinawie i Ścinawie Polskiej działa Młodzieżowy Klub “4-H. Działalność sportową prowadzą kluby kulturystyczne w miejscowościach: Marcinkowice, Niemil, Jankowice, Bystrzyca, Ścinawa, Ścinawa Polska, Sobocisko. Na obszarze jednostki samorządowej funkcjonują liczne kluby sportowe, podległe Radzie Miejsko Gminnej Zrzeszenia LZS w Oławie:

- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "Młodzik" z Bystrzycy,
- Ludowy Klub Sportowy "Burza" z Bystrzycy,
- Ludowy Klub Sportowy "Burza-Dom-Bud" z Chwalibóży,
- POL-MONT Polonia z Godzikowic,
- Ludowy Zespół Sportowy "Junior" z Godzinowic,
- Ludowy Klub Sportowy "Foto-Higiena" z Gaci,
- Ludowy Klub Sportowy "Lotos" z Gaju Oławskiego,
- Ludowy Klub Sportowy "Syrena" z Jaczkowic,
- Ludowy Klub Sportowy "Orzeł" z Lizawic,
- Ludowy Klub Sportowy "Sokół" z Marcinkowic,
- Ludowy Zespół Sportowy "Orzeł" z Marszowic,
- Ludowy Zespół Sportowy "Zorza" z Niemila,
- Ludowy Zespół Sportowy "Błękitni" z Niwnika,
- Ludowy Klub Sportowy "Replay" z Owczar,
- Ludowy Klub Sportowy "Korona" z Osieka,

- Ludowy Zespół Sportowy "Burza" z Psar,
- Ludowy Klub Sportowy "Błękitni" z Siedlec,
- Ludowy Klub Sportowy "Czarni" z Sobociska,
- Ludowy Zespół Sportowy "Czarni" ze Ścinawy,
- Ludowy Klub Sportowy "Start" ze Stanowic,
- Ludowy Zespół Sportowy "Fala" ze Starego Otoku,
- Ludowy Zespół Sportowy "Zorza" z Zabardowic.

2.6. Gospodarka i rolnictwo

2.6.1. Gospodarka

Na obszarze gminy Oława bardzo dobrze rozwinięta jest sieć zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych (ogólnobudowlanych, murarskich, elektromechanicznych, stolarskich, ślusarskich, blacharskich i mechaniki pojazdowej). Największe skupiska działalności gospodarczej znajdują się w większych miejscowościach: Bystrzycy Oławskiej, Marcinkowicach, Godzikowicach, Ścinawie Polskiej oraz Gaju Oławskim.

Atrakcyjne miejsce dla inwestorów znajduje się w dwóch strefach ekonomicznych. Pierwsza strefa - Strefa Rozwoju Gospodarczego w Stanowicach położona jest około 20 km na południowy wschód od stolicy Dolnego Śląska Wrocławia, wzdłuż drogi krajowej nr 94 Wrocław - Opole. Teren wielkości 360 ha przeznaczono, według planu zagospodarowania przestrzennego, częściowo pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz w znacznej części na tzw. strefę przemysłową (zakłady przemysłowe, usługowo-produkcyjne, składy, magazyny oraz hurtownie). Strefa oddalona jest o 15 km od autostrady A4. W strefie zainwestowało już ponad 17 przedsiębiorstw.

Druga strefa ekonomiczna - Strefa Rozwoju Gospodarczego w Godzikowicach, położona jest w granicach podstrefy Oława II Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK". Teren wielkości 46 ha przeznaczono na zróżnicowaną aktywność gospodarczą z wyłączeniem aktywności związanych między innymi z: produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa. Strefa położona jest 30 km od Wrocławia, oraz 13 km od autostrady A4.

W Gminie zauważalna jest zdecydowana przewaga podmiotów prywatnych nad publicznymi –liczby te wynoszą odpowiednio: 1093 i 12. Wśród podmiotów zarejestrowanych w

rejestrze REGON na terenie Gminy Oława przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 928 osób. Szczegółowe dane zamieszczone są w tabeli poniżej.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w roku 2011.

	Ogółem	Sektor		W tym			
		publiczny	prywatny	spółki handlowe	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
Gmina Oława	1046	12	1093	66	8	20	928

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

W Gminie Oława najwięcej zarejestrowanych podmiotów należy do sektora usług (691). Drugim w kolejności jest dział związany z przemysłem i budownictwem (347). Najmniej podmiotów zarejestrowanych jest w sektorze rolniczym i leśnictwie – 67. Struktura gospodarki gminy Oława odzwierciedla sektorowy udział przedsiębiorstw w tworzeniu PKB charakterystyczny dla wysoko rozwiniętych regionów. Poniższe zestawienie przedstawia dane o podmiotach zarejestrowanych w rejestrze REGON według działów gospodarki.

Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według rodzajów działalności (2011 r.)

Rok	2010	2011
Ogółem	1046	1105
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	62	67
Przemysł i budownictwo	324	347
Usługi	659	691

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Z powyższych danych wynika, że w ogólnym rozrachunku, w gminie przedsiębiorców przybywa, szczególnie w usługach, co świadczy o rozwoju dokonującym się w okolicznych miejscowościach i wzroście potrzeb ich mieszkańców.

2.6.2. Główni pracodawcy

Na obszarze gminy Oława prowadzą działalność następujące przedsiębiorstwa prowadzące produkcyjno - handlowe:

- "Bims Plus" Sp. z o.o.,
- "Kott" Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe,
- "Bartek" Zakład Produkcyjny Świec ozdobnych,
- „Metalerg” Marian Cieślak,
- „Zakład Gospodarowania Odpadami” w Gać,
- „DEK-REM” Józef Bączkowski,
- "Awida" Sp. z o.o. Kopalnia Piasku,
- "Modmar" Przedsiębiorstwo Produkcyjne,
- "Słowik" Sp. z o.o.,
- SIL-PRO Bloczki Silikatowe Sp. z o.o.,
- Algibox Pl Sp. z o.o.,
- American Axle & Manufacturing Poland Production Sp. z o.o.,
- Armeton Polska Sp. z o.o.,
- ARDEX Polska Sp. z o.o.,
- BIMs PLUS FHH Sp. z o.o. DOLNY ŚLĄSK Sp.K.,
- Cargo Truck Trading Sp. z o.o.,
- Fabin PTU,
- PHUT Fabo,
- Heiche – Matusiewicz,
- Kompozyty Sp. z o.o.,
- PPHU Poltrans,
- Roba Metals Polska Sp. z o.o.,
- Semmelrock Stein + Design Sp. z o.o.,
- SG Sp. z o.o.,
- Šoko Sp. z o.o.,
- 02A Polska Sp. z o.o.
- Ważniejsze zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego:
- The Lorenz Bahlsen Sp. z o.o. - produkcja chipsów,
- Zakład Produkcji Makaronów w Lizawicach

2.6.3. Bezrobocie

Według danych GUS stopa bezrobocia w 2011 r. wynosiła odpowiednio:

- w kraju – 12,5%
- w województwie dolnośląskim – 12,4%
- w powiecie oławskim – 10,6%

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Gminy Oława na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosła 790 osób, w tym 383 kobiet. Stopa bezrobocia w Gminie w 2011 roku wynosiła 5,34% (podczas gdy na początku analizy 6,58%).

W ciągu analizowanych 7 lat na terenie Gminy Oława zanotowano spadek liczby bezrobotnych. Tendencja spadkowa wskaźnika utrzymywała się do końca roku 2008, kiedy stopa bezrobocia osiągnęła najniższy poziom-ok. 3%. Z uwagi na duży udział kapitału zagranicznego w gospodarce lokalnej i docierający do Europy kryzys finansowy trend ten uległ zmianie w roku 2009 przynosząc w pierwszym roku recesji wzrost liczby osób pozostających bez pracy o ponad 52%, by ostatecznie zwiększyć ten stosunek do poziomu 5,34% Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 12. Bezrobocie na terenie Gminy Oława 2005-2011.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba bezrobotnych ogółem	884	600	409	429	649	767	790
Liczba bezrobotnych kobiet	493	336	212	243	303	385	383
Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych	55,76%	56%	51,83%	56,64%	46,69%	50,19%	48,48%
Liczba mieszkańców gminy Oława	13430	13595	13747	13896	14112	14710	14851

Źródło: opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Analiza danych liczbowych dotyczących bezrobocia według płci wykazuje, iż w ciągu badanych lat udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na terenie Gminy Oława ulegał wahaniom. Najwyższy odsetek kobiet wśród bezrobotnych miał miejsce w roku 2008 i wynosił 56,64%. Ostatecznie jednak wskaźnik ten spadł w stosunku do roku bazowego 2005 z 55,76% do 48,48% w roku 2011.

2.6.4. Rolnictwo

Strukturę gruntów w Gminie Oława według ostatnich, najaktualniejszych danych udostępnionych przez GUS przedstawiono poniżej:

Tabela 13. Struktura gruntów wg typów w Gminie Oława w 2005 r.

	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia (%)
Powierzchnia użytków rolnych, w tym	15 694	67,07
grunty orne	14 394	
sady	154	
łąki	838	
pastwiska	308	
Lasy i grunty leśne	4 839	20,68
Pozostałe grunty i nieużytki	2 865	12,25
Razem	23 398	100

Źródło: opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie danych GUS (www.stat.gov.pl)

Biorąc pod uwagę walory naturalne i wysoki stopień zagospodarowania gmina zalicza się do obszarów o szczególnie korzystnych warunkach dla intensywnego rozwoju rolnictwa, zwłaszcza tereny leżące na zachód i południe od miasta Oława. Nie dziwi zatem dominacja powierzchni użytków rolnych na obszarze Gminy.

Na obszarze gminy przeważają grunty orne klas II, III i IV, stanowiące ponad 90% areалу. W południowej części gminy występują głównie gleby pszenne, które zajmują ok. 65% powierzchni oraz gleby żytnie (ok. 30%) dominujące na północy. Pozostałe 5% stanowią gleby zbożowo - pastewne, podmokłe i nadmiernie uwilgotnione, rozproszone na obszarze gminy. Pod względem genetyczno - litologicznym przeważają gleby płowe, brunatne oraz średnie i ciężkie mady, występujące w dolinach oraz pradolinach rzek. Znajdują się tu również niewielkie ilości bardzo żyznych czarnych ziem wrocławskich.

Strukturę zasiewów zdominowały zboża. Uprawiane są także ziemniaki, buraki cukrowe i rzepak. Plony podstawowych płodów rolnych są zbliżone pośredniej wojewódzkiej. Pomimo dobrych warunków hodowla bydła i trzody chlewnej utrzymuje się na niskim poziomie. Pomieszczenie inwentarskie nie są w pełni wykorzystywane. Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego grunty rolne na terenie gminy Oława są rozdrobnione.

3. Inwentaryzacja zasobów wsi Gaj Oławski

3.1. Położenie

Gaj Oławski jest miejscowością położoną w Gminie Oława, powiat oławski, na południowy zachód od miasta Oława. Znajduje się w pobliżu autostrady A4. Przez miejscowość przechodzą dwie drogi wojewódzkie 346 i 396.

Rysunek 3. Lokalizacja miejscowości Gaj Oławski

Źródło: Urząd Gminy Oława

Miejscowość Gaj Oławski należy do niewielkich wsi (na koniec 2011 roku zamieszkiwały ją 284 osoby, powierzchnia miejscowości to 581,77 ha). Miejscowość posiada dwa większe pola uprawne w granicach od 50 do 400 ha, a także pięć gospodarstw posiadających ok. kilkunastu hektarów.

W miejscowości brak jest terenów zalesionych, jak również lokalnych rzek czy potoków. W pobliżu nie znajdują się połączenia kolejowe. Gaj Oławski leży na zbiegu dwóch dróg wojewódzkich. W miejscowości nie rozwija się agroturystyka.

3.1.1. Rys historyczny

W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa wrocławskiego. Od roku 1999 należy do województwa dolnośląskiego. Nazwa miejscowości Gaj Oławski ulegała zmianie po II wojnie światowej - pierwotna nazwa to Göllnerhain.

3.2. Środowisko

W miejscowości brak jest lokalnych rzek, rzeczek i potoków. Gaj Oławski nie posiada również kanalizacji ściekowej. Gleby należą do IV i V klasy bonitacyjnej. Są to w większości gleby gliniaste. Na obszarze miejscowości nie znajdują się tereny leśne.

3.2.1. Klimat

Klimat gminy Oława oraz związane z nim stany pogodowe, podobnie jak całego województwa dolnośląskiego, kształtowane są przez masy powietrza napływające głównie znad Atlantyku, Skandynawii i północno-wschodniej Europy. Jest to klimat umiarkowany o cechach oceanicznych, który charakteryzuje się łagodnymi zimami i niezbyt upalnymi latami. W sumie na obszarze gminy Oława występują korzystne warunki klimatyczne. Średnia temperatura roczna kształtuje się od 8 do 8,7°C. Okres wegetacyjny trwa tu od 220 do 227 dni. Suma opadów rocznych waha się w przedziale 500-600 mm, a ich maksimum przypada na okres od końca czerwca do sierpnia. Zima trwa przeciętnie od 64 do 72 dni.

3.3. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

3.3.1. Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa i kolejowa

Przez miejscowość Gaj Oławski przechodzą drogi wojewódzkie 396 i 346. W pobliżu znajduje się zjazd z autostrady A4. Przez wieś nie przechodzą drogi gminne. Gaj Oławski połączony jest z Oławą drogą nr 396. W miejscowości Gaj Oławski oraz w pobliżu nie przebiega żadna trasa kolejowa (najbliższa stacja znajduje się w Oławie, ok. 3 km od wsi).

Komunikacja autobusowa prywatna

Komunikacja we wsi Gaj Oławski obsługiwana jest przez firmę PKS Oława. Autobusy z Gaju Oławskiego dojeżdżają do takich miejscowości jak: Brzezimierz, Św. Katarzyna, Domaniów, Wiązów, a także do dużych miejscowości, usytuowanych w pobliżu tj. Oława, Strzelin, Wrocław. Liczba kursów w stronę największego w najbliższej okolicy miasta (Oławy) jest wystarczająca.

3.3.2. Telekomunikacja

Mieszkańcy Gaju Oławskiego posiadają kablową sieć telefoniczną będącą w obsłudze Telekomunikacji Polskiej S.A. Usługi telekomunikacyjne uzupełniają krajowi operatorzy sieci komórkowych. Infrastruktura telekomunikacyjna pozwala na korzystanie ze stacjonarnej sieci Internet (dostawcy to TP S.A i Ronus.), przy czym społeczności wiejskiej oferowane są również usługi bezprzewodowe operatorów radiowych i sieci komórkowych.

3.3.3. Ciepłownictwo i gazownictwo

Od ok. 15 lat w miejscowości jest sieć gazowa. Najbardziej powszechnym sposobem zaopatrywania w ciepło są jednak kotłownie indywidualne. Większość pozyskiwanej energii pochodzi przede wszystkim ze spalania węgla kamiennego oraz drewna w piecach domowych.

3.3.4. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Domostwa mieszkańców wsi Gaj Oławski zaopatrywane są w wodę z sieci należącej do gminy Oława. W miejscowości funkcjonuje stacja uzdatniania wody z ujęciami wód głębinowych, z której zasilane są następujące miejscowości: Gaj Oławski, Jaczkowice, Godzikowice, Niwnik. Miejscowość nie posiada obecnie kanalizacji sanitarnej-mieszkańcy korzystają z bezodpływowych zbiorników, które obsługiwane są przez oczyszczalnię miejską w Oławie.

3.3.5. Energetyka

Gaj oławski jest miejscowością w pełni zelektryfikowaną. Obecna we wsi infrastruktura w odpowiednim stopniu zaspokaja potrzeby mieszkańców. Stan sieci energetycznej nie jest idealny (instalacja w oparciu o drewniane słupy), jednak awarie zdarzają się relatywnie rzadko. W ostatnim czasie na terenie wsi powstała ferma elektrowni wiatrowej, należącej do przedsiębiorcy z terenu Gminy Oława, który sprzedaje energię firmie Tauron.

Rysunek 4. Lokalizacja miejscowości Gaj Oławski

Źródło: portal internetowy olawa24.pl

3.3.6. Gospodarka odpadami

Na terenie Gaju Oławskiego funkcjonuje system gospodarki odpadami obowiązujący na całym terenie gminy Oława. Każdy właściciel nieruchomości zobowiązany jest do jej wyposażenia w pojemnik na gromadzenie odpadów komunalnych i ponoszenia kosztów ich opróżniania.

Mieszkańcy wsi Gaj Oławski obsługiwani są przez gminne wysypisko odpadów komunalnych – Ekologiczny Związek Gospodarki odpadami Komunalnymi „EKOGOK”, spełniające stawiane tego typu obiektom wymagania. Jest ono położone we wsi Gać. Odpady z terenu sołectwa odbierane są średnio raz w miesiącu. Na terenie miejscowości znajdują się dwa pojemniki na segregację odpadów (pojemniki na plastik i szkło).

3.4. Infrastruktura społeczna

3.4.1. Oświata

Na terenie gminy Oława występuje kilka szkół podstawowych, gimnazja oraz publiczne przedszkole. W miejscowości Gaj Oławski brak jest placówek oświatowych. Mieszkańcy dojeżdżają do szkół w Oławie, która jest oddalona o 3 km od Gaju Oławskiego. Ponadto, dzieci i młodzież mają możliwość edukacji w alternatywnych placówkach zarządzanych przez gminę, z których ważniejsze to:

- Gimnazjum nr 3 w Oławie im. Polskich Noblistów,
- Zespół Szkół w Bystrzycy im. Bronisława Malinowskiego,
- Szkoła Podstawowa w Chwalibóżycach,
- Szkoła Podstawowa w Drzemlikowicach,
- Szkoła Podstawowa w Marcinkowicach im. Kawalerów Orderu Uśmiechu,
- Szkoła Podstawowa w Osieku im. Karola Wojtyły,
- Publiczne Przedszkole w Bystrzycy.

3.4.2. Zdrowie

W miejscowości nie ma zlokalizowanych punktów medycznych, ani apteki. Mieszkańcy miejscowości korzystają z usług medycznych Niepublicznych Zakładów Ochrony Zdrowia oraz Ośrodków Zdrowia w Oławie (miejsca najlepiej wyspecjalizowane w regionie, a przy tym w najbliższej odległości od wsi – placówki służby zdrowia znajdują się jeszcze w wsiach Marcinkowice i Bystrzyca).

3.4.3. Rekreacja i sport

Gaj Oławski posiada boisko sportowe (do piłki nożnej) i plac zabaw dla najmłodszych (jego okolica to również miejsce spotkań osób dorosłych). Aktywność sportowa mieszkańców znajduje odzwierciedlenie w tworzonych drużynach i klubach sportowych. Najważniejszym jest drużyna Piłki Nożnej Gaj Oławski klasy B, która z powodzeniem radzi sobie w regionalnych rozgrywkach,

promując wieś i propagując jednocześnie zdrowy tryb życia wśród lokalnej młodzieży.

Rysunek 5. Zdjęcia boiska sportowego w Gaju Oławskim

Źródło: Acquis Consulting

3.4.4. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Świetlica wiejska w Gaju Oławskim jest jedynym miejscem spotkań o charakterze kulturalnym (budynek w bardzo złej kondycji). We wsi nie działają żadne lokalne koła zainteresowań ani instytucje wynikające z lokalnej inicjatywy mieszkańców – jedyną organizacją jest piłkarski klub sportowy Klub Piłki Nożnej Lotos Gaj Oławski.

Raz do roku w miejscowości organizowane są imprezy kulturalne. Na przełomie maja i czerwca organizuje się wiejskie festyny sportowo-rekreacyjne, a we wrześniu – dożynki parafialne. Tradycją stała się organizacja wspólnych dożynek parafialnych wraz z sąsiadującą miejscowością (co dwa lata). Częścią tradycji są również imprezy organizowane z mniejszym rozmachem, np. dzień kobiet, dzień seniora, dzień dziecka, itp.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Jedynym obiektem zabytkowym w Gaju Oławskim jest kościół Św. Trójcy. Obiekt został wpisany do Rejestru Zabytków WUOZ we Wrocławiu pod numerem: 1155 z dn. 20.11.64r.

Rysunek 6. Kościół p.w. Św. Trójcy

Źródło: Acquis Consulting

3.5. Gospodarka

Bliskość Wrocławia i Oławy oraz rozwinięta sieć komunikacyjna wraz z pobliską autostradą powinna sprzyjać powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych. Tendencję tą hamuje jednak słaba infrastruktura techniczna, a w szczególności brak kompleksowo uzbrojonych terenów z dostępem do sieci kanalizacyjnej, gazowej oraz właściwej mocy zaopatrzenia w energię elektryczną. Często brakuje także dobrych dróg dojazdowych.

Na terenie miejscowości nie ma zlokalizowanych żadnych ośrodków uciążliwego przemysłu, co jest korzystne dla jakości środowiska naturalnego oraz walorów turystycznych.

Mieszkańcy miejscowości chcieliby, aby tereny wokół wsi wskazano w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny pod zabudowę obiektów mieszkalnych, a także drobnego przemysłu. Gaj Oławski chce wykorzystać bliskość dużych i dobrze uprzemysłowionych

miast w celu przyciągnięcia inwestorów, chociażby dlatego że należy do oławskiej strefy rozwoju gospodarczego.

3.5.1. Podmioty gospodarcze i bezrobocie

Miejscowość, ze względu na swą lokalizację oraz szereg małych i średnich przedsiębiorstw obecnych w jej granicach charakteryzuje się niską stopą bezrobocia (ok. 3,5%). Największym pracodawcą w Gaju Oławskim jest firma Modmar - producent opakowań z folii, która zatrudnia ok. 50 pracowników. Poza tym działalność gospodarczą prowadzą indywidualni przedsiębiorcy posiadający firmy m.in. Bimarco oraz Seka Monticolo S. Duży odsetek ludności zatrudnionej we wsi spowodowany jest również bliskością lokalnego ośrodka miejskiego (Oławy) oraz zlokalizowaną w pobliżu Wałbrzyską SSE Invest-park, która absorbuje dużą część kapitału ludzkiego gminy. Mieszkańcy wsi w większości zatrudnieni są w sektorze przemysłowym, który razem z usługami obejmuje ok. 92% lokalnej społeczności. 8% ludności utrzymuje się z produkcji rolnej.

3.5.2. Turystyka

Teren miejscowości nie posiada bazy turystycznej oraz agroturystyki, co związane jest z nie najatrakcyjniejszym pod względem turystycznym położeniem wsi. W miejscowości nie ma również punktów gastronomicznych.

4. Analiza SWOT

4.1. Mocne i słabe strony miejscowości

MOCNE STRONY MIEJSCOWOŚCI, ATUTY	SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI, PROBLEMY
→ Położona w oławskiej strefie rozwoju gospodarczego, → Atrakcyjność położenia ze względu na bliskość dużych miast m.in. Oławy i Wrocławia → Znajduje się przy drogach wojewódzkich - jest z racji tego zauważalna dla przejezdnych, → Bliskość autostrady A4, → Brak sąsiedztwa z dużym przemysłowym źródłem zanieczyszczeń, → Warunki glebowe i klimatyczne sprzyjają rozwojowi gospodarstw rolno-ekologicznych → Posiadanie energii gazowej, → Miejscowość posiada pojemniki na odpady przeznaczone do recyklingu, → Zadbane boisko sportowe, → Chęć mieszkańców do rozwoju kulturalnego miejscowości, → Aktywność sportowa mieszkańców – utworzenie Drużyny Piłki Nożnej, → Mieszkańcy sami stworzyli boisko sportowe, co świadczy o ich dużym zaangażowaniu w rozwój miejscowości → Integracja lokalnych mieszkańców na imprezach kulturalnych,	→ Brak terenów zalesionych oraz lokalnych rzek, → Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna oraz agroturystyczna, → Brak kanalizacji ściekowej, → Wybrakowana kanalizacja deszczowa, → Sieć energetyczna wymagająca remontu, → Brak obwodnicy - transport ciężarowy przejeżdża przez miejscowość, → Brak komunikacji kolejowej, → Duże natężenie ruchu drogowego w pobliżu miejscowości - jest na trasie dojazdowej do Oławy, → Świetlica wiejska w bardzo złym stanie technicznym, → Starzejąca się społeczność, → Niewykorzystane tereny pod budowę osiedli mieszkaniowych, → Nieuporządkowana gospodarka wód opadowych miejscowości, → Brak bezpiecznego ciągu komunikacji pieszej i rowerowej z Oławą.

MOCNE STRONY MIEJSCOWOŚCI, ATUTY	SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI, PROBLEMY
→ Współpraca miejscowości z sąsiadującymi wioskami, → Tworzenie lokalnej przedsiębiorczości → Posiadanie terenów możliwych do zaadaptowania pod zabudowę mieszkaniową.	

4.2. Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
→ Rosnące zainteresowanie krajowych i zagranicznych inwestorów, → Rozładowanie ruchu drogowego w związku z bliskością autostrady, → Współpraca z sąsiednimi miejscowościami w celu wymiany praktyk i doświadczeń, → Współpraca organów samorządowych z mieszkańcami miejscowości, → Rozwój kulturowy mieszkańców, → Wzrost popytu na tworzenie gospodarstw agroturystycznych, → Budowy nowoczesnych osiedli na terenach niezagospodarowanych, → Rozwój działalności gospodarczej na terenie miejscowości, → Uzyskanie dotacji unijnych, → Intensyfikacja zabiegów gminy o środki zewnętrzne, w tym szczególnie unijne	→ Niewystarczające środki na rozwój infrastruktury, → Starzejące się społeczeństwo → Niechęć inwestorów z powodu braku odpowiednich warunków dla rozwoju, → Zbyt mało mieszkańców w wieku produkcyjnym co powoduje „odstraszenie” inwestorów, → Zła polityka GDDKiA, która DW nr 346 stawia w roli obwodnicy miasta Oławy- poprzez wzrost natężenia ruchu miejscowość może stracić wszystkie walory, które aktualnie przyciągają nowych mieszkańców (cisza, spokój, świeże powietrze) i wpływają na obecnych, → Stagnacja rozwoju wsi, która może spowodować odpływ mieszkańców do innych miejscowości,

(Regionalne Programy Operacyjne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich), → Aktywna działalność samorządu powiatu i gminy, → Realizacja założeń ujętych w dokumentach planistycznych gminy (Plan Rozwoju Lokalnego).	→ Kryzys gospodarczy, który może negatywnie wpływać na dochody budżetowe gminy, a co za tym idzie na cięcia budżetowe dotyczące kluczowych dla małych miejscowości inwestycji.
--	--

4.3. Zidentyfikowane problemy

Identyfikacja problemów została dokonana na podstawie konsultacji społeczności wsi z sołtysem miejscowości Gaj Oławski. Jedną z podstawowych kwestii wskazywanych przez mieszkańców był niewystarczająco wysoki poziom ich życia oraz brak odpowiedniego zaplecza socjalno-edukacyjnego i infrastruktury technicznej. Jest to problem złożony, na który składają się elementy wyszczególnione poniżej.

- Ważnym z punktu widzenia mieszkańców problemem jest brak dobrze wyposażonej świetlicy wiejskiej. Obecne pomieszczenia nie spełniają podstawowych wymogów infrastrukturalnych. (nieczynny sanitariat, zgrzybiałe ściany, miejscami odpadający tynk, niewystarczające wyposażenie rekreacyjno-dydaktyczne, zmuszające meble, brak ogrzewania).
- Problemy związane z infrastrukturą techniczną w tej wsi utożsamiane są m.in. z brakiem kanalizacji sanitarnej. Obecnie mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych, co powoduje pewne niedogodności. W dłuższej perspektywie czasu planuje się jednak rozbudowę infrastruktury sanitarnej we wsi. Problem stanowi również niepełna kanalizacja deszczowa, a jej newralgicznym punktem jest skrzyżowanie dróg wojewódzkich o pewnym nachyleniu, które powoduje notoryczne zalewanie podwórek mieszkańców mieszkających w pobliżu, utrudniając przedostanie się do domostw.
- Kolejną kwestią jest droga wojewódzka (DW 346), która biegnie przez wieś. Charakteryzuje się ona dużym natężeniem ruchu zwłaszcza samochodów ciężarowych. Wpływa to niekorzystnie na bezpieczeństwo mieszkańców korzystających z ciągów dla pieszych biegnących wzdłuż drogi, tym bardziej, że ciągi te są niekompletne i wymagające remontu. Wzmożony ruch ciężarowy stanowi ograniczenie możliwości korzystania z drogi w celach rekreacyjnych (np. uliczne sporty rowerowe)

i transportowych- chodzi o dzieci i młodzież, która często korzysta z transportu rowerowego by dostać się do okolicznych miejscowości oferujących większą ilość zajęć dodatkowych. Jednym z rozwiązań kwestii bezpieczeństwa i spokoju mieszkańców Gaju Oławskiego jest budowa obwodnicy wsi oraz ścieżek rowerowych do Oławy.

- Mieszkańcy jako problem wskazali również zastój budowlany we wsi. Choć w Gaju Oławskim znajdują się tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkalną (jednorodzinną) nie odnotowuje się w tej miejscowości napływu ludności, jaki dokonuje się stopniowo w innych wsiach regionu (bliskie położenie w stosunku do Oławy powoduje rozrost miejscowości w kierunku osad „sypialnianych” centrum regionu). Gaj Oławski potrzebuje zatem działań promocyjnych, które z jednej strony podkreślą atuty miejscowości w oczach osób przyjezdnych, z drugiej stanowiąc atrakcję dla miejscowych (np. festyny sportowe).

- Utrudnieniem infrastrukturalnym jest także brak chodnika prowadzącego do cmentarza oraz stan zabytkowego kościoła, który wymaga remontu (zawilgocone ściany, odpadający tynk, zniszczone witraże).

5. Wizja rozwoju wsi

5.1. Wizja i cele strategiczne

Na podstawie oceny mocnych i słabych stron miejscowości opracowano wizję oraz misję wsi, a także cele szczegółowe, których realizacja zapewni jej spójny rozwój przyczyniając się do wzrostu poziomu życia mieszkańców.

Wizja wsi

Miejscowość nowoczesna, posiadająca infrastrukturę techniczną i społeczną na poziomie mogącym zapewnić właściwy rozwój i integrację mieszkańców oraz bezpieczne życie.

Misja

Zapewnienie mieszkańcom warunków i możliwości rozwoju społeczno-kulturowego oraz wysokiej jakości życia poprzez stworzenie podstawowej infrastruktury społecznej i technicznej pozwalającej na integrację mieszkańców Gaju Oławskiego.

Misją gminy jest stworzenie warunków zapewniających mieszkańcom jak najlepsze możliwości bytowe, jak i mieszkaniowe przy jednoczesnej stymulacji jej rozwoju w oparciu o dobra naturalne, pozostające do dyspozycji mieszkańców.

Na podstawie wizji oraz misji Gaju Oławskiego, można wskazać strategiczne cele, których realizacja będzie etapem pośrednim w dążeniu do wypełnienia wizji miejscowości. W ramach celów strategicznych można natomiast wskazać konkretne działania, których produkty będą przyczyniać się do realizacji ogólnej linii rozwoju miejscowości.

Cele strategiczne

Cel 1. Poprawa ogólnych warunków życia mieszkańców:

Poprawa standardu życia mieszkańców wiąże się przede wszystkim uregulowaniem problemów dotyczących drogi wojewódzkiej nr 346, na której obserwowane natężenie ruchu samochodów ciężarowych zagraża spokojnemu i bezpiecznemu życiu społeczności Gaju Oławskiego (odciążenie miejscowości poprzez budowę obwodnicy; zwiększenie bezpieczeństwa podróżujących na rowerach pomiędzy wsią a Oławą poprzez budowę bezpiecznej ścieżki rowerowej). Jest to również działanie w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej oraz komunalnej.

Działania prowadzące do realizacji celu:

- Budowa kanalizacji sanitarnej;
- Uporządkowanie gospodarki wód opadowych na terenie miejscowości;
- Budowa obwodnicy;
- Budowa ścieżki rowerowej z Gaju Oławskiego do Oławy;
- Budowa ciągu pieszego przy drodze wojewódzkiej (prowadzącego do cmentarza gminnego) oraz remont i rozbudowa chodników we wsi;

Cel 2. Stworzenie infrastruktury oddziałującej na stopień rozwoju społeczno-gospodarczego oraz integrację lokalnej społeczności:

Infrastruktura społeczna jest podstawą rozwoju i integracji mieszkańców i odnosi się do miejsc gdzie procesy te się rzeczywiście dokonują. We wsi nie ma miejsca, które by spełniało podstawowe potrzeby mieszkańców w tym zakresie. Zaadaptowany na świetlicę lokal, ze względu na swój stan (wilgotne, zgrzybiałe ściany, zniszone zmurszałe meble, nikłe wyposażenie, brak ogrzewania, itp.) nie spełnia funkcji jaką się mu przypisuje. Budowa nowej świetlicy z całą pewnością wpłynie na intensyfikację kontaktów pomiędzy mieszkańcami realizując zakładany cel, powodując jednocześnie wzrost przywiązania ludzi do miejscowości oraz większą aktywność w życiu społecznym. Możliwości jakie niesie rozbudowa infrastruktury społecznej powodują redukcję konieczności opuszczania osiedla w celach rekreacyjnych oraz towarzyskich wpływając na wzrost zadowolenia mieszkańców (zarówno młodego, jak i starszego pokolenia). Podnosi się także poziom życia ludności dorosłej poprzez uatrakcyjnienie możliwości spędzania wolnego czasu. Bogate wyposażenie świetlicy stanowi również o rozwoju i integracji dzieci i młodzieży dokonującej się poprzez wspólne gry, zabawy oraz naukę (np. wspólne odrabianie lekcji).

Integracji mieszkańców, rozwojowi kulturalnemu i duchowemu, służy również infrastruktura sakralna, która powinna stać na odpowiednim poziomie. W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców należy odremontować zabytkowy kościół (budynek leży w bezpośrednim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej, której ruch ciężarowy doprowadza do pęknięcia murów kościoła oraz witraży).

W kategorii integracji społeczeństwa należy umieścić również działania promocyjne wsi, dokonywane szczególnie poprzez imprezy sportowe i festyny organizowane przede wszystkim przy okazji meczów lokalnej drużyny piłkarskiej (walka z drużynami okolicznych wsi i miast –klasa B rozgrywek- wspólne biesiadowanie, a jednocześnie praca nad wizerunkiem wsi jako miejscowości przyjaznej mieszkańcom, w kontekście zwiększenia ich liczby), ale również imprez tematycznych odbywających się „na powietrzu” oraz w budynku świetlicy.

Działania w celu realizacji celu 2:

- Budowa obiektu wielofunkcyjnego (świetlicy);
- Promocja wsi;
- Odnowa zabytkowego kościoła.

Rysunek 7. Kościół Św. Trójcy w miejscowości Gaj Oławski – elementy zniszczone

Źródło: Acquis Consulting

Podsumowanie

Realizacja powyższych celów wpłynie na:

- wzrost standardu życia na terenie wsi – poprzez realizację przedsięwzięć zaspakajających wymienione potrzeby, mieszkańcy otrzymają możliwość spędzenia wolnego czasu w sposób atrakcyjny, co zasadniczo wpłynie na ich poziom zadowolenia. Budowa świetlicy, a także zakup sprzętu i wyposażenia niezbędnego do prawidłowego jej funkcjonowania da możliwość organizacji zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (dając im sposobność do zabawy, rozwoju zainteresowań i integracji) oraz spotkań dla dorosłych, w tym również zabaw tematycznych i imprez okolicznościowych, np. karnawału, sylwestra, chrzcin, komunii, urodzin, itp. Rozwój infrastruktury technicznej także wpłynie na wzrost standardu życia mieszkańców;
- wzrost bezpieczeństwa dzieci poprzez zapewnienie im atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu w ciągu całego roku – zabawy w świetlicy wiejskiej pod opieką osób dorosłych, dodatkowe zajęcia umożliwiające rozwój zainteresowań oraz korzystanie z bezpiecznego i atrakcyjnego placu zabaw;
- wzrost bezpieczeństwa mieszkańców wsi poprzez remont infrastruktury wzdłuż drogi przechodzącej przez wieś tudzież zapewnienie infrastruktury alternatywnej. Poziom bezpieczeństwa wzrośnie zwłaszcza dzięki budowie chodników i dróg rowerowych oraz

obwodnicy;

- wzrost zadowolenia mieszkańców wsi, poprzez zapewnienie im dogodnych warunków życia w zakresie infrastruktury technicznej oraz społecznej;
- wzrost atrakcyjności wsi w oczach jej mieszkańców i osób przyjezdnych (promocja wsi) – realne efekty troski o potrzeby mieszkańców przyczynią się do zapobiegania migracji, która na terenach wiejskich jest dość powszechnym zjawiskiem. Młodzi ludzie natomiast mając możliwość realizacji własnych potrzeb na terenie wsi, rzadziej będą się decydować na migrację do dużych miast;
- wzrost integracji ludności - w małych miejscowościach świetlica jest miejscem przeznaczonym do spędzania czasu wolnego, rekreacji, rozwijania zainteresowań u dzieci i młodzieży, a także integracji lokalnych społeczności. Odpowiednio wyposażona świetlica będzie mogła pełnić szereg funkcji społecznych;

5.2. Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych

Dla wsi Gaj Oławski dokumentami, które wyznaczają ramy rozwoju na poziomie powiatu oraz gminy są:

- Strategia Rozwoju Powiatu Oławskiego na lata 2006 – 2015,
- Strategia Rozwoju Gminy Oława na lata 2000 – 2015,
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Oława na lata 2004 – 2006 z projekcją na lata 2007 – 2013.

Przedstawione powyżej cele strategiczne oraz zadania do realizacji w miejscowości Gaj Oławski pokrywają się z głównymi kierunkami rozwoju zarówno powiatu, jak i gminy. W oparciu o Strategię Rozwoju powiat oławski wyznacza sobie kilka kierunków rozwoju, w tym m.in.:

- Infrastruktura i środowisko – w tej kategorii mieszczą się działania zmierzające w kierunku poprawy jakości dróg, inwestycje w infrastrukturę drogową oraz w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną,
- Bezpieczeństwo egzystencji - Kryzys gospodarczy wyzwolił szereg negatywnych zjawisk patologicznych na obszarze powiatu, wymagających zwiększenia działań o charakterze

ochronnym ze strony instytucji państwowych. Potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa dotyczy zarówno sfery bezpośredniego zagrożenia dla życia, zdrowia i mienia, jak również potrzeby zwiększenia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu.

Cele strategiczne, przyjęte zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Oława, w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Oława, które są zbieżne z celami strategicznymi rozwoju wsi Gaj Oławski, są następujące:

- Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej dostosowanej do wymogów Unii Europejskiej – wieloletnie zapóźnienia inwestycyjne w dziedzinie infrastruktury technicznej w znaczący sposób obniżają poziom życia mieszkańców. W ramach tego celu wyznaczono szereg zadań do realizacji, w tym m. in.: budowę kanalizacji sanitarnej, budowę i modernizację kanalizacji deszczowej, budowę chodników i dróg oraz inwentaryzację stanu infrastruktury na terenie całej Gminy;
- Poprawa jakości życia mieszkańców, integracja społeczeństwa oraz wspieranie działalności kulturalnej i sportowej – bliskość Wrocławia jest niewątpliwie atutem i mocną stroną gminy. Może jednak stać się dużym zagrożeniem, gdy warunki życia mieszkańców i możliwości spędzania czasu wolnego będą w drastyczny sposób odbiegały od standardów życia w mieście. Aby temu zapobiec wyszczególniono zadania zmierzające do poprawy życia mieszkańców, integracji oraz wspierania działalności kulturalnej i sportowej. Są to m.in.: umożliwienie mieszkańcom wsi dostępu do mediów (woda, gaz, kanalizacja), zapewnienie bezpieczeństwa na drogach publicznych, aktywizacja społeczna środowisk wiejskich, rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej;
- Ochrona środowiska. W ramach tego celu wyznaczono do realizacji m.in.: wdrożenie prawidłowej gospodarki ściekami zgodnie z opracowaną koncepcją

Postanowienia powyższych dokumentów znalazły swoje odzwierciedlenie w Planie Odnowy Miejscowości Gaj Oławski oraz w sformułowanych przez mieszkańców celach strategicznych i wizji rozwoju wsi.

6. Planowane przedsięwzięcia

6.1. Plan działań inwestycyjnych na lata 2013-2020

W ramach konsultacji społecznych rada sołecka przeprowadziła szereg rozmów z mieszkańcami Gaj Oławski, którzy zostali poproszeni o wskazanie zadań i inwestycji, jakie uważają za najważniejsze do przeprowadzenia w ciągu najbliższych lat.

W wyniku identyfikacji potrzeb sołectwa stworzona została następująca lista działań na lata 2013-2020:

1. Budowa świetlicy – obiektu wielofunkcyjnego w miejscowości Gaj Oławski;

W ramach tego działania ma powstać zupełnie nowy, wielofunkcyjny budynek, usytuowany w okolicach (wybudowany w technologii kontenerowej). Ma on być odpowiedzią na potrzeby mieszkańców w zakresie posiadania odpowiednio wyposażonego kompleksu pomieszczeń służących codziennym spotkaniom mieszkańców, rekreacji oraz rozwojowi dzieci i młodzieży, ale również organizacji imprez tematycznych oraz okolicznościowych znacząco podnoszących poziom życia kulturalnego integracji i poziom i społeczności lokalnej. W budynku będzie znajdować się również zaplecze socjalne dla drużyny piłkarskiej (szatnie).

2. Odnowa zabytkowego kościoła;

Kościół Św. Trójcy jest obiektem wpisanym do rejestru zabytków. Stan zabytku jest jednak bardzo zły. Mury są zawilgocone, odpadł tynk ze ścian, wiele szyb witrazowych zostało pobitych. Kościół wymaga jak najszybszej renowacji, która wpłynie pozytywnie na wizerunek wsi oraz rozwój społeczny i kulturowy jej mieszkańców.

3. Budowa kanalizacji sanitarnej;

W ramach tego działania trwa budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną na obszarze lotniska w Stanowicach. Jest to duży, wieloetapowy projekt, który uwzględnia w swoich założeniach przyłączenie do sieci wsi Gaj Oławski. Inwestycja w tej części gminy zaplanowana na okres po 2015 roku.

Działanie to przyczyni się do polepszenia warunków życia mieszkańców wsi, a tym samym wpłynie na komfort i poziom zadowolenia z życia w Gaju Oławskim.

4. Budowa obwodnicy;

Jest to przedsięwzięcie stanowiące odpowiedź na problemy mieszkańców Gaju Oławskiego związane z dużym natężeniem ruchu na drodze wojewódzkiej przebiegającej przez wieś. Doprowadzi ono do zwiększenia bezpieczeństwa ludności wsi (pieszych, rowerzystów) oraz zwiększenia komfortu i poziomu życia (ograniczenie hałasu związanego z transportem ciężarowym).

5. Budowa ciągu pieszego przy drodze wojewódzkiej (prowadzącego do cmentarza gminnego) oraz remont i rozbudowa chodników we wsi;

Działanie w kwestii budowy chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 396, przy której leży cmentarz jest zadaniem wykraczającym poza ramy działalności gminy. Inwestycjami związanymi z infrastrukturą transportową na szczeblu wojewódzkim zajmuje się Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich we Wrocławiu. Potrzeba uzupełnienia braków infrastrukturalnych w zakresie wskazanym przez mieszkańców zostanie skierowana do właściwej instytucji. Dotyczy to również ciągów dla pieszych w bezpośrednim sąsiedztwie głównej jezdni, przecinającej wieś.

6. Promocja wsi;

Działanie marketingowe na rzecz budowania wizerunku wsi przyjaznej mieszkańcom, która dba o ich potrzeby i integrację skierowaną do regionalnej społeczności, również w kontekście przyciągnięcia nowych mieszkańców (festyny, imprezy tematyczne, itp.).

7. Budowa ścieżki rowerowej z Gaju Oławskiego do Oławy;

Działanie to dotyczy budowy ścieżki rowerowej pomiędzy powyższymi wsiami wzdłuż drogi podlegającej jurysdykcji Dolnośląskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich we Wrocławiu. Z tego

względu harmonogram nie określa przybliżonego terminu realizacji inwestycji, jednocześnie wskazując, iż potrzeba ta będzie wzięta pod uwagę przez władze gminy i zgłoszona odpowiednim instytucjom. Inwestycja ma za zadanie zwiększyć bezpieczeństwo podróżujących rowerami (szczególnie dzieci i młodzieży) pomiędzy miejscowościami Oława ora Gaj Oławski. Potrzeba budowy ścieżki rowerowej w tym wypadku jest wyraźna ze względu na fakt, iż wielu mieszkańców dojeżdża rowerem do Oławy na zajęcia dodatkowe po drodze, która charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu ciężarowego.

8. Uporządkowanie gospodarki wód opadowych na terenie miejscowości.

Jest to działanie mające zwiększyć bezpieczeństwo podróżujących i pieszych (również ich komfort), jednocześnie zapobiegając sytuacjom, w których woda deszczowa niszczy własność prywatną mieszkańców (np. zalane podwórka).

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem planistycznym, który wskazuje najważniejsze inwestycje w miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem inwestycji infrastrukturalnych. Zgodnie z głosem mieszkańców Gaju Oławskiego, wyłoniono najważniejsze inwestycje w miejscowości, które wymagają znacznych nakładów finansowych. Inwestycje te zostały rozplanowane na lata 2013-2020.

Tabela 14 Harmonogram realizacji najważniejszych inwestycji infrastrukturalnych

L.p.	Zadanie	Szacunkowy koszt [zł]	Źródło finansowania	Termin realizacji [lata]
1.	Budowa świetlicy – obiektu wielofunkcyjnego w miejscowości Gaj Oławski	350 000	Budżet Gminy i/lub PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi, RPO Dolny Śląsk, Programy unijne w ramach kontraktowania po 2013 r.	2013

2.	Odnowa zabytkowego kościoła	100 000	Budżet Gminy i/lub PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi, RPO Dolny Śląsk, Programy unijne w ramach kontraktowania po 2013 r.	Po 2013
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej	8 000 000	Budżet Gminy i/lub PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi, RPO Dolny Śląsk, Programy unijne w ramach kontraktowania po 2013 r.	Po 2015
4.	Budowa obwodnicy	45 000 000	Nieokreślony, poza jurysdykcją Gminy Oława	W zakresie zadań Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz Dolnośląskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich we Wrocławiu
5.	Budowa ciągu pieszego przy drodze wojewódzkiej (prowadzącego do cmentarza gminnego) oraz remont i rozbudowa chodników we wsi	1 000 000	Nieokreślony, poza jurysdykcją Gminy Oława	Do wykonania przez Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich we Wrocławiu
6.	Promocja wsi	Nieokreślony	Budżet Gminy i/lub PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi, RPO Dolny Śląsk, Programy unijne w ramach kontraktowania po 2013 r.	2013-2020
7.	Budowa ścieżki rowerowej z Gaju Oławskiego do Oławy	Nieokreślony	Nieokreślony, poza jurysdykcją Gminy Oława	Do wykonania przez Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich we Wrocławiu

8.	Uporządkowanie gospodarki wód opadowych na terenie miejscowości	Nieokreślony	Budżet Gminy i/lub PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi, RPO Dolny Śląsk, Programy unijne w ramach kontraktowania po 2013 r.	Po 2018
----	---	--------------	---	---------

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Gminy Oława

7. Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Wsi

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski musi zostać poprzedzone jego akceptacją przez mieszkańców miejscowości, w formie uchwały zebrania wiejskiego. W dalszej kolejności dokument zostanie poddany pod głosowanie Radzie Gminy, która zatwierdzając Plan Odnowy Miejscowości, wprowadzi go tym samym w życie.

Nad wdrożeniem planu czuwać będzie Sołtys, Rada Sołecka Gaj Oławski oraz Wójt gminy Oława.

Tabela 15 Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Przedstawienie Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski na Zebraniu Wiejskim i Radzie Sołeckiej	Sołtys Miejscowości Gaj Oławski	Grudzień 2012 r.
2.	Przyjęcie Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski	Rada sołecka wsi Gaj Oławski	Grudzień 2012 r.
3.	Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski	Rada Gminy Oława	Grudzień/styczeń 2012-2013 r.
4.	Opracowanie dokumentacji technicznej inwestycji wskazanych w Planie, w tym operacji kwalifikujących się do wsparcia ze środków PROW	Wójt Gminy Oława	2012/2013
5.	Realizacja zadań określonych w Planie Odnowy Miejscowości	Wójt Gminy Oława, Rada Sołecka i Sołtys Wsi Gaj Oławski	2013-2020

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting

Ze względu na dynamikę zmian społeczno-gospodarczych, możliwość wystąpienia zdarzeń niemożliwych do przewidzenia lub w innych uzasadnionych wypadkach, Plan Odnowy Miejscowości Gaj Oławski może zostać zmieniony lub uzupełniony w każdej jego części.

Zmian i uzupełnień można dokonać na wniosek członka Rady Sołeckiej wsi Gaj Oławski. Każdy taki wniosek musi zostać uchwalony przez Radę Sołecką i zatwierdzony przez Radę Gminy.

Monitoring będzie natomiast polegał na zbieraniu informacji na temat przebiegu zaplanowanych w miejscowości inwestycji oraz ocena ich prawidłowości oraz spójności z niniejszym planem. W miarę możliwości dokonywane będą okresowe zestawienia postępów we wdrażaniu postanowień Planu, poparte mierzalnymi wskaźnikami. W monitorowaniu będą brać udział te komórki organizacyjne Urzędu Gminy Oława, które zostaną zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski.

Po pozytywnej opinii lokalnej społeczności i uchwaleniu Planu, będzie on obowiązywał do roku 2020. Oceny wdrożenia Planu, zarówno okresową, jak i końcową po upływie okresu obowiązywania, dokona Rada Sołecka miejscowości Gaj Oławski.

Zamierzenia przedstawione w niniejszym Planie będą upowszechniane w gronie przyszłych beneficjentów, wykonawców i podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie Planu. Komunikacja opiera się na trzech narzędziach pozostających do dyspozycji Miejscowości i Gminy.

Plan Odnowy Miejscowości będzie udostępniony do wglądu osobom zainteresowanym w siedzibie Rady sołeckiej i Urzędzie Gminy Oława.

Drugim – potencjalnym – źródłem informacji będzie prasa lokalna i regionalna. To medium może zostać wykorzystane na etapie wyłaniania wykonawców do poszczególnych operacji w ramach planów inwestycyjnych przedstawionych w niniejszym dokumencie.

Lista przedsięwzięć inwestycyjnych zamieszczona w Planie pozwala także na identyfikację ewentualnych wykonawców/inwestorów, do których osoby odpowiedzialne za wdrażanie Planu będą mogły skierować ewentualne akcje promocyjne i reklamę bezpośrednią, m.in. możliwość zaproszenia do negocjacji potencjalnych partnerów przy realizacji poszczególnych działań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski.

Wykaz tabel i rysunków

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gmina wiejskiej Oława w województwie dolnośląskim i powiecie oławskim.	6
Rysunek 2. Mapa Gminy Oława.	7
Rysunek 3. Lokalizacja miejscowości Gaj Oławski	31
Rysunek 4. Lokalizacja miejscowości Gaj Oławski	35
Rysunek 5. Zdjęcia boiska sportowego w Gaju Oławskim	37
Rysunek 6. Kościół p.w. Św. Trójcy	38
Rysunek 7. Kościół Św. Trójcy w miejscowości Gaj Oławski – elementy zniszczone	46

Spis tabel

Tabela 1. Struktura wykorzystania użytków rolnych w Gminie Oława	8
Tabela 2. Dane demograficzne dla Gminy Oława w latach 2004 – 2011	10
Tabela 3. Prognoza liczby mieszkańców w powiecie oławskim w kolejnych latach (w tys.)	11
Tabela 4. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2011 r.	11
Tabela 5. Zestawienie danych o Gminie Oława w 2011 r. (stan na 31.12.2011)	12
Tabela 6. Stan sieci wodociągowej na 2011 r.	19
Tabela 7. Rozwój sieci kanalizacyjnej w gminie Oława w latach 2007 – 2011	20
Tabela 8. Stan sieci wodociągowej na 2010 r.	21
Tabela 9. Biblioteki publiczne w Gminie Oława	25

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w roku 2011.	27
Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według rodzajów działalności (2011 r.).....	27
Tabela 12. Bezrobocie na terenie Gminy Oława 2005-2011.	29
Tabela 13. Struktura gruntów wg typów w Gminie Oława w 2005 r.	30
Tabela 14 Harmonogram realizacji najważniejszych inwestycji infrastrukturalnych	52
Tabela 15 Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Gaj Oławski.....	55